

GIDS VOOR OUDERS
MET KINDEREN IN HET
BASISONDERWIJS

VRAGEN EN ANTWOORDEN OVER
RECHTEN EN PLICHTEN VAN
OUDERS EN LEERLINGEN
IN HET BASISONDERWIJS

AGENTSCHAP VOOR ONDERWIJSDIENSTEN

GIDS VOOR OUDERS
MET KINDEREN IN HET
BASISONDERWIJS

VRAGEN EN ANTWOORDEN
OVER RECHTEN EN PLICHTEN
VAN OUDERS EN LEERLINGEN
IN HET BASISONDERWIJS

WILT U WETEN
WAT KAN EN NIET
KAN OP SCHOOL?
BLADER DAN
DOOR DEZE GIDS.
U VINDT HET
ANTWOORD OP
VEELGESTELDE
VRAGEN OVER 30
THEMA'S.

Activiteiten op school (15)

01. Mogen leerkrachten tijdens de schooluren met de kinderen op stap gaan?
02. Is mijn kind verplicht om mee te doen met deze buitenschoolse activiteiten?
03. Is mijn kind verzekerd als het op school iets overkomt of tijdens een activiteit met de school?

Afwezigheden (19)

04. Moet mijn kind in het kleuteronderwijs elke dag naar school?
05. Moet mijn kind in het lager onderwijs elke dag naar school?
06. Wat als een leerplichtig kind ziek is?
07. Kan mijn kind om nog andere redenen dan ziekte afwezig zijn van school?

Buitengewoon onderwijs (25)

08. Wie beslist dat een kind naar het buitengewoon onderwijs gaat?
09. Kan een kind in het buitengewoon onderwijs van school veranderen tijdens het schooljaar?
10. Krijgen kinderen in het buitengewoon onderwijs ook een getuigschrift basisonderwijs?
11. Wat na het buitengewoon lager onderwijs?

CLB (31)

12. Als mijn kind een probleem heeft, kan ik dan zelf naar het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding) stappen?
13. Mag ik het CLB-dossier van mijn kind inkijken?
14. Mijn kind verandert van school.
Verhuist het oude CLB-dossier naar het nieuwe CLB?
15. Moet mijn kind op medisch onderzoek?
16. Kan ik begeleiding van het CLB weigeren?

Evaluatie (35)

17. Mag ik de toetsen en examens van mijn kind inkijken?
18. Kan de school beslissen dat mijn kind een jaar moet blijven zitten?
19. Kan ik mijn kind een jaar laten overslaan in het lager onderwijs?

Geïntegreerd onderwijs en inclusief onderwijs (39)

20. Wat is geïntegreerd onderwijs (GON)?
21. Welke kinderen kunnen geïntegreerd onderwijs volgen?
22. Wat is inclusief onderwijs (ION)?
23. Welke leerlingen komen in aanmerking voor ION?
24. Zijn er speciale voorzieningen voor kinderen met een handicap in het gewoon onderwijs?

Getuigschrift basisonderwijs (45)

25. Krijgen kinderen aan het einde van het lager onderwijs een soort diploma?
26. Wat als een kind het getuigschrift basisonderwijs niet krijgt?

Godsdienst (49)

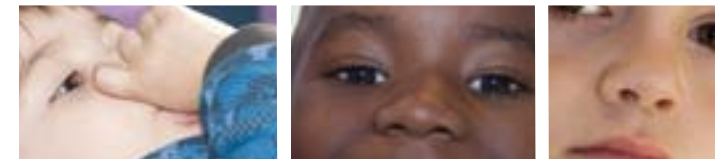
27. Waarom krijgen sommige kinderen godsdienstles en andere niet?
28. Mag mijn kind een hoofddoek dragen op school?
29. Mag mijn kind thuisblijven op belangrijke feestdagen van zijn godsdienst?

Handelsactiviteiten en sponsoring (53)

30. Welke handelsactiviteiten mag een school verrichten?
31. Mag een school sponsoring aanvaarden en/of reclame maken?

Huiswerk (57)

32. Mag een leraar zoveel huiswerk geven als hij wil?

Inschrijven (61)

33. Mag ik mijn kind in een school laten inschrijven vooraleer het effectief naar school mag gaan?
34. Hoe gebeurt een inschrijving in een school concreet?
35. Welke informatie moet ik krijgen bij de inschrijving van mijn kind?
36. Mag een school weigeren om een kind in te schrijven?
37. Wanneer kan een school toch de inschrijving van mijn kind weigeren?
38. Wat als ik niet akkoord ga met de weigering tot inschrijving?
39. Welke documenten kunnen migranten bij de inschrijving in een school voorleggen?

Inspraak (69)

40. Hoe kan ik als ouder (meer) betrokken worden bij de school van mijn kind?
41. Wat zijn ouderverenigingen?
42. Wat zijn ouderraden?
43. Wat zijn schoolraden?
44. Hebben leerlingen ook inspraak in de school?

Kleuteronderwijs (75)

45. Veel kinderen gaan toch vóór hun zes jaar naar school?
46. Moet mijn kind zindelijk zijn als het start in het kleuteronderwijs?

Langdurig zieke kinderen (79)

47. Zijn er specifieke voorzieningen voor kinderen die langdurig ziek zijn?
48. Welke kinderen hebben recht op onderwijs aan huis?
49. Is er ook revalidatie mogelijk tijdens de lessen?

Leerlingenvervoer (85)

50. Wat met het leerlingenvervoer?
51. Is er een speciale regeling voor het vervoer van kinderen in het buitengewoon onderwijs?

Leerplicht (89)

52. Moet mijn kind wel naar school?
53. Kan mijn kind ook thuis les volgen?
54. Vanaf wanneer is mijn kind leerplichtig?
55. Kan ik toestemming krijgen om mijn kinderen buiten de schoolvakanties mee te nemen op vakantie?
56. Word ik gestraft als ik mijn leerplichtig kind af en toe niet naar school laat gaan?
57. Is er ook leerplicht voor kinderen met een vreemde nationaliteit?
58. Is er ook leerplicht voor kinderen van ouders zonder vaste verblijfplaats?
59. Blijft mijn kind in orde met de leerplicht als wij een jaar (of langer) naar het buitenland gaan?
60. Is er ook leerplicht voor kinderen in het buitengewoon onderwijs?

Leerproblemen (95)

61. Mijn kind kan niet goed volgen op school. Houdt de school daar rekening mee?

Leraren (99)

62. Mag een leerkracht roken in de klas?

63. Wat als ik niet tevreden ben met de gang van zaken in de school van mijn kind?

Lesuren en vakken (103)

64. Wat leert mijn kind op school en leren alle kinderen hetzelfde?

65. Krijgen alle kinderen evenveel dagen en evenveel uren les?

66. Mag de school kiezen wanneer er pauze is?

67. Mag mijn kind naar huis als de verwarming op school kapot is?

Luizen (109)

68. Wat met luizen op school?

Opvang (113)

69. Moet een school zorgen voor de opvang van mijn kind vóór en na de schooluren?

70. Zijn er opvangmogelijkheden voor kinderen van ouders zonder vaste verblijfplaats?

71. Bestaan er internaten voor kinderen in het basisonderwijs?

Ouderlijk gezag (117)

72. Wie oefent bij niet-samenlevende ouders het ouderlijk gezag uit?

73. Wie kan bij co-ouderschap beslissen over het schoollopen van een kind?

74. Wie kan bij exclusief ouderlijk gezag beslissen over het schoollopen van een kind?

75. Wat met ouders die door een rechterlijke beslissing ontzet zijn uit hun ouderlijk gezag?

76. Kan een kind bij co-ouderschap in twee verschillende scholen ingeschreven worden?

Pesten (121)

77. Waar vind ik hulp als mijn kind gepest wordt?

Privacy (125)

78. Mag een school mij allerlei persoonlijke gegevens vragen?

79. Moet mijn kind op de klasfoto?

80. De school publiceert foto's en filmpjes van schoolactiviteiten op de schoolwebsite. Mag dat?

Schoolkosten (129)

81. Kan een school geld vragen voor de inschrijving van mijn kind?
82. Welke materialen moet de school gratis voorzien voor mijn kind?
83. Wat is de scherpe maximumfactuur?
84. Wat is de minder scherpe maximumfactuur?
85. Waarvoor mag een school nog geld vragen?
86. Waarvoor vraagt de school geen geld, maar moet ik zelf een budget voorzien?
87. Ik heb problemen met het betalen van de schoolfactuur.
Wat kan ik doen?
88. Kan ik een schooltoelage krijgen?
89. Kan ik bij de inschrijving van mijn kind al een zicht krijgen op de financiële bijdragen die van de ouders zullen worden gevraagd?
90. Waar kan ik terecht met vragen of klachten over de kosteloosheid?

Schoolreglement (139)

91. Moet ik als ouder het schoolreglement ondertekenen?
92. Mag de school midden in het schooljaar het schoolreglement zelf aanpassen?
93. Mag de school frisdrank verbieden?

Schoolkeuze (143)

94. Hoe kies ik een school voor mijn kind?
95. Hoe weet ik of de school die ik voor mijn kind kies goed onderwijs biedt?
96. Heb ik het recht om het verslag van de doorlichting van een school in te kijken?
97. Mag ik mijn kind naar een anderstalige school sturen?

Schoolveranderen (147)

98. Kan mijn kind, eenmaal het ingeschreven is, nog van school < veranderen?

Straffen en schorsen (151)

99. Mag de school een kind als straf naar huis sturen?

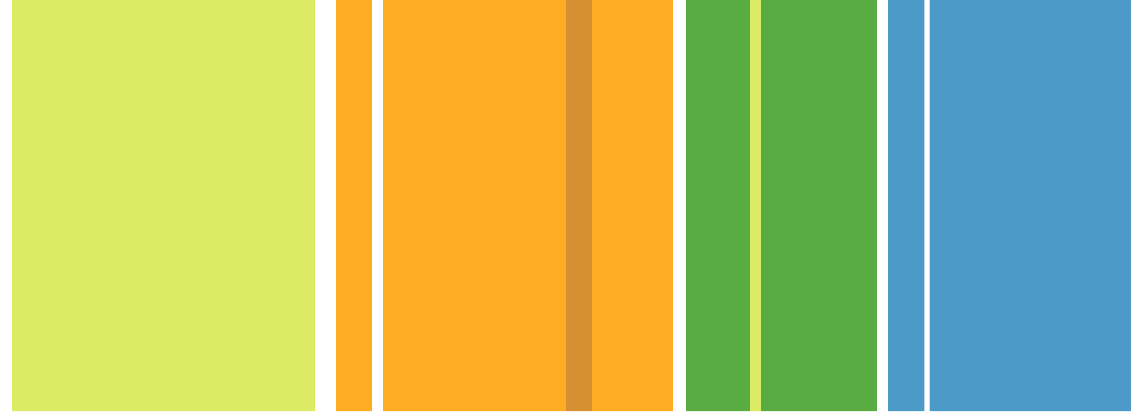
Toelatingsvoorwaarden (155)

100. Op welke leeftijd mag mijn kind naar de kleuterklas?
101. Vanaf welke leeftijd kan een kind naar het buitengewoon kleuteronderwijs?
102. Wanneer stapt mijn kind over naar het lager onderwijs?
103. Wat als men mij zegt dat mijn kind op zes jaar niet rijp is voor het lager onderwijs?
104. Hoelang kan, als dat nodig is, de overstap naar het lager onderwijs uitgesteld worden?
105. Kan mijn kind ook vóór de leeftijd van zes jaar in het lager onderwijs instappen?
106. Wanneer stapt een kind over naar het buitengewoon lager onderwijs?
107. Is overgang van buitengewoon kleuteronderwijs naar gewoon lager onderwijs mogelijk?
108. Wat na het basisonderwijs?
109. Kan mijn kind de stap naar het secundair onderwijs uitstellen of vervroegen?
110. Hoelang blijven kinderen in het buitengewoon lager onderwijs?

Varia (165)

111. Wie organiseert het onderwijs?
112. Ben ik verplicht om de schriften en rapporten van mijn kind bij te houden?
113. Wat met zwemmen?

ACTIVITEITEN OP SCHOOL

1. Mogen leerkrachten tijdens de schooluren met de kinderen op stap gaan?

Dat mag inderdaad. Stadsbezoeken, natuurwandelingen... zijn voorbeelden van buitenschoolse activiteiten. Activiteiten buiten de schoolmuren van één of meer volledige schooldagen, noemt men extra-murosactiviteiten.

Voorbeelden hiervan zijn schoolreizen van een volledige dag of meerdaagse bosklassen, zeeklassen, sneeuwklassen...

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13170>

2. Is mijn kind verplicht om mee te doen met deze buitenschoolse activiteiten?

Het streefdoel is dat alle leerlingen deelnemen. Deze activiteiten, die een onderwijzend en opvoedend karakter moeten hebben, maken namelijk deel uit van het leerprogramma. Meestal zijn dergelijke bezoeken ook echt leerrijk. Leren doet uw kind immers niet alleen tussen de vier muren van het klaslokaal.

Toch kunnen leerlingen niet verplicht worden om deel te nemen aan extra-murosactiviteiten. De school moet steeds de schriftelijke toestemming van de ouders vragen. Deze toestemming is niet vereist voor buitenschoolse activiteiten die minder dan een volledige schooldag duren.

De school moet ook zorgen voor een verantwoorde opvang voor kinderen die niet deelnemen. Voor hen moeten er activiteiten georganiseerd worden die zo dicht mogelijk aansluiten bij wat aan de andere leerlingen aangeboden wordt.

3. Is mijn kind verzekerd, als het op school iets overkomt of tijdens een activiteit met de school?

Hoewel dat wettelijk niet verplicht is, hebben de meeste scholen een schoolverzekering voor deze ongevallen afgesloten. Deze verzekering maakt deel uit van de schoolpolis.

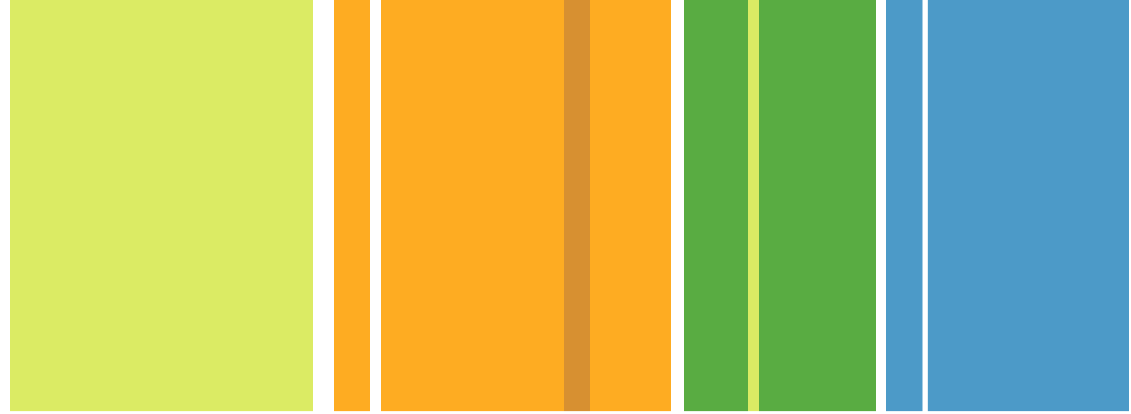
Wat verzekerd is, wordt in de schoolpolis vaak heel breed omschreven als 'het schoolleven'.

In principe zijn daarin zowel de schoolse, de naschoolse als de buitenschoolse activiteiten inbegrepen.

De meeste schoolpolissen bevatten een opsomming van zware fouten die de verzekeringsmaatschappij niet verzekert en waarbij dus geen vergoeding uitbetaald wordt.

Wat een dergelijke fout inhoudt, moet duidelijk omschreven zijn in de polis. Als u niet akkoord gaat met wat de verzekering u voorstelt als vergoeding, kunt u de zaak voor de rechtbank brengen. Als ouder kunt u aan de school inzage in de schoolpolis vragen.

AFWEZIGHEDEN

4. Moet mijn kind in het kleuteronderwijs elke dag naar school?

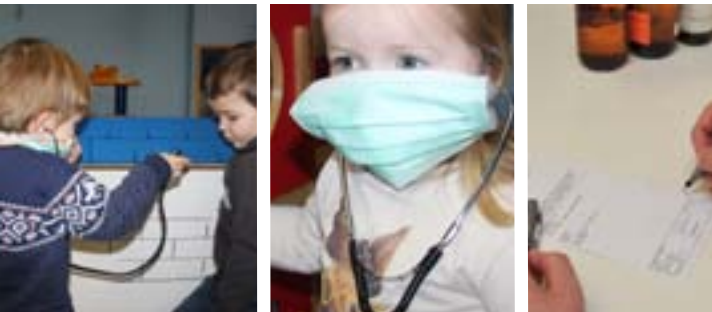
Kleuters vallen niet onder de leerplichtwet en hoeven dus niet elke dag of de hele dag aanwezig te zijn op school. Dat verandert voor kinderen die, bijvoorbeeld door een vertraagde schoolrijpheid, langer in het kleuteronderwijs blijven en ouder dan zes jaar zijn. Zij moeten wel dagelijks op school zijn (zie vraag 5).

Voor kleuters die afwezig zijn hoeft u dus strikt genomen geen doktersbriefje of een andere schriftelijke verantwoording bij de school in te dienen. Toch is het erg belangrijk om de school op de hoogte te houden van de afwezigheden van uw kleuter. Bepalingen hierover kunnen opgenomen zijn in het schoolreglement. Meer hierover vindt u in vraag 102.

5. Moet mijn kind in het lager onderwijs elke dag naar school?

Als ouder bent u verantwoordelijk voor het regelmatige schoollopen van uw leerplichtig kind. U moet erop toezien dat het alle schooldagen in de school aanwezig is en er ook echt de lessen volgt. Over de organisatie van het schooljaar en de schoolvakanties vindt u meer in vraag 65. Kinderen buiten de schoolvakanties meenemen op reis is nooit toegelaten.

Het is vooral in het belang van de kinderen om hen elke dag naar school te sturen. Kinderen die lessen en activiteiten missen, lopen meer risico om achterstand op te lopen. Ze geraken ook minder goed opgenomen in de leerlingengroep. Ook activiteiten buiten de schoolmuren hebben een grote waarde: het zijn leermomenten die kinderen het best niet missen (zie vraag 1 en 2).

6. Wat als een leerplichtig kind ziek is?

Als een kind niet naar school kan gaan, komt dat inderdaad meestal omdat het ziek is. U verwittigt de school het best zo vlug mogelijk dat uw kind niet aanwezig kan zijn. Dat kan telefonisch, maar deze mondelinge melding moet steeds gevolgd worden door een schriftelijke verantwoording.

Voor een afwezigheid tot en met drie opeenvolgende schooldagen volstaat een briefje van de ouders (uitzondering: zie hierna). Bij ziekte van vier opeenvolgende schooldagen of meer is een medisch attest, uitgereikt door een dokter, nodig. Dergelijk medisch attest is ook vereist voor elke afwezigheid wegens ziekte, hoe kort ook, als de leerling in hetzelfde schooljaar al vier keer met een verklaring van de ouders afwezig geweest is wegens ziekte.

Het is belangrijk dat het briefje van de ouders of het medisch attest zo vlug mogelijk aan de school bezorgd worden.

Als uw leerplichtig kind lang (meer dan 21 kalenderdagen) ziek is, dan heeft het recht op onderwijs aan huis. Dat betekent dat een onderwijzer thuis of in het ziekenhuis, afhankelijk van waar het kind verblijft, les komt geven. Meer hierover vindt u in vraag 48.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13281>

7. Kan mijn kind om nog andere redenen dan ziekte afwezig zijn van school?

De wetgeving voorziet inderdaad nog een aantal situaties waarin afwezigheid gewettigd is.

Zo mag een kind afwezig zijn voor het bijwonen van een familieraad of van een begrafenis- of huwelijksplechtigheid van iemand die onder hetzelfde dak woont of van een bloed- of aanverwant. Ook de oproeping of dagvaarding voor een rechtbank (bijvoorbeeld het hoorrecht in het kader van een echtscheiding) en het onderworpen worden aan maatregelen in het kader van de bijzondere jeugdzorg en de jeugdbescherming zijn gewettigde afwezigheden.

Het kan ook zijn dat de school door overmacht onbereikbaar of ontoegankelijk is (bijvoorbeeld door staking van het openbaar vervoer, door overstroming).

Een kind mag ook afwezig zijn voor het beleven van de feestdagen verbonden aan zijn levensbeschouwing. Het moet hier wel gaan om een levensbeschouwing die door de grondwet erkend is (zie vraag 29).

Voorbeelden van dergelijke feestdagen zijn het suiker- en offerfeest in de islam, het joods nieuwjaar en het Loofhuttenfeest in de Israëlitische (= joodse) godsdienst.

Daarnaast kan de directeur akkoord verlenen voor afwezigheid wegens:

- het overlijden van een persoon die onder hetzelfde dak woont als het kind, of van een bloed- of aanverwant tot en met de tweede graad. Het kan immers zijn dat een kind naar aanleiding van dergelijk overlijden enkele dagen nodig heeft om opnieuw een minimaal emotioneel evenwicht te vinden;
- de actieve deelname in het kader van een individuele selectie of lidmaatschap van een vereniging aan culturele en/of sportieve manifestaties. Het kan bijvoorbeeld zijn dat uw kind geselecteerd is om deel te nemen aan een sportwedstrijd. Deze afwezigheid kan maximaal tien (al dan niet gespreide) halve schooldagen per schooljaar bedragen.

Trainingen in een bepaalde sport zijn niet te beschouwen als manifestaties. Slechts onder heel strikte voorwaarden kan een kind wegens trainingen afwezig zijn van school. Deze afwezigheden zijn beperkt tot de sporten tennis, zwemmen, gymnastiek en tot maximaal zes lestijden per week. De directeur kan toestemming verlenen voor deze afwezigheden op basis van een door de ouders samen te stellen dossier waaruit onder andere blijkt dat het kind een trainingsschema volgt dat de gevraagde afwezigheden verantwoordt. Dat dossier moet worden ondersteund door een bij de Vlaamse Sportfederatie aangesloten sportfederatie en door een sportarts.

- uitzonderlijke omstandigheden voor persoonlijke redenen. Dat kan bijvoorbeeld het overlijden van een buurjongetje, van de onthaalmoeder... zijn. Deze afwezigheid kan maximaal vier (al dan niet gespreide) halve schooldagen per schooljaar bedragen. Voor deze afwezigheid moet de directeur steeds vooraf zijn toestemming geven. Aangezien de organisatie van het schooljaar door de overheid vastgelegd is, kan de school nooit toestemming verlenen om vroeger op vakantie te vertrekken of later uit vakantie terug te keren.

Belangrijk om te weten is dat deze drie categorieën afwezigheden geen verworven 'recht' van de leerling zijn, maar pas kunnen na toestemming van de directeur.

Alle afwezigheden moeten zo vlug mogelijk schriftelijk gestaafd worden door, naargelang het geval, een officieel document of een verklaring van de ouders.

Voor kinderen van trekkende bevolking die hun ouders moeten vergezellen, geldt een specifieke regeling (zie vraag 7 en 58).

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13281>

BUITENGEWOON ONDERWIJS

8. Wie beslist dat een kind naar het buitengewoon onderwijs gaat?

De overheid wil dat alleen leerlingen die het echt nodig hebben naar het buitengewoon onderwijs gaan. Daarom is voor elke toelating een inschrijvingsverslag vereist. Uit dat verslag moet blijken dat buitengewoon onderwijs voor het kind aangewezen is. Het inschrijvingsverslag toont ook welk type buitengewoon onderwijs geschikt is. Een leerling kan alleen onderwijs volgen van het type waarnaar hij of zij in het verslag georiënteerd wordt.

Het inschrijvingsverslag bestaat uit een attest en een protocol ter verantwoording. Het wordt opgemaakt door een CLB of een andere erkende dienst. Voor leerlingen die onderwijs van het type 5 volgen in een ziekenhuis, is alleen een attest nodig, geen protocol. Vaak verblijven deze kinderen immers niet lang genoeg in het ziekenhuis om een diepgaand onderzoek toe te laten.

Ouders hebben recht op het attest. Zij hebben het namelijk nodig om hun kind in te schrijven. Het CLB zal het protocol na de inschrijving aan de school voor buitengewoon onderwijs bezorgen.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13865>

Wanneer u als ouder een advies ontvangt dat uw kind naar het buitengewoon onderwijs oriënteert, bent u niet verplicht dat te volgen. U neemt zelf de beslissing. Toch bedenkt u het best dat dit advies in het belang van uw kind gegeven wordt. Het is ook altijd zinvol om te overleggen met de school of het CLB.

Niettemin kan het verantwoord zijn om een kind met specifieke noden naar het gewoon onderwijs te laten gaan. Scholen verschillen immers op het vlak van zorgbreedte. Met zorgbreedte bedoelt men de inspanningen die scholen leveren om zo veel mogelijk leerlingen zo goed mogelijk op te vangen.

Sommige scholen kunnen daarbij meer aan dan andere. U kunt ook nagaan of uw kind naar het geïntegreerd onderwijs kan (zie vraag 21).

9. Kan een kind in het buitengewoon onderwijs van school veranderen tijdens het schooljaar?

Dat kan. Hier gelden dezelfde regels als in het gewoon onderwijs (zie vraag 98). Als een kind een school voor buitengewoon onderwijs verlaat, dan hebben de ouders het recht om het attest mee te nemen. Bij een overstap naar een andere school voor buitengewoon onderwijs zal het protocol rechtstreeks aan de nieuwe school bezorgd worden, op voorwaarde dat de ouders daarmee ingestemd hebben. Deze school moet dan uiteraard hetzelfde type buitengewoon onderwijs aanbieden als de oorspronkelijke school. Vooreenandertype is namelijk een ander inschrijvingsverslag nodig. Voor de overstap van een school voor buitengewoon onderwijs naar een school voor gewoon onderwijs is geen inschrijvingsverslag nodig.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13022>

10. Krijgen kinderen in het buitengewoon onderwijs ook een getuigschrift basisonderwijs?

Dat kan, als de onderwijsinspectie de leerdoelen van het gevolgde handelingsplan als gelijkwaardig beschouwt met de leerdoelen van het gewoon lager onderwijs.

Een handelingsplan is een plan dat opgemaakt wordt voor één of meer leerlingen, op basis van de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van deze leerling(en). Het handelingsplan moet ook de ontwikkelingsdoelen (zie woordenlijst) bevatten die met deze leerling(en) nagestreefd zullen worden.

Een getuigschrift basisonderwijs behalen is in sommige types niet vanzelfsprekend. In type 2 (matige of ernstige mentale handicap) is het bijvoorbeeld zo goed als onmogelijk.

Een getuigschrift toegekend in het buitengewoon basisonderwijs is volledig gelijkwaardig aan een getuigschrift behaald in het gewoon basisonderwijs.

11. Wat na het buitengewoon lager onderwijs?

Sommige kinderen uit het buitengewoon lager onderwijs sluiten opnieuw aan bij het gewoon onderwijs (vaak beroeps- of technisch secundair onderwijs). Anderen gaan naar het buitengewoon secundair onderwijs.

CLB

12. Als mijn kind een probleem heeft, kan ik dan zelf naar het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding) stappen?

U kunt met uw vragen en problemen altijd zelf aankloppen bij de CLB-medewerker. U kunt dat ook eerst samen met de leraar op school bekijken. Misschien kan die helpen of weet hij/zij een antwoord. Soms nemen de leraren contact op met het CLB omdat ze zich zorgen maken over een leerling. En soms neemt het CLB ook zelf initiatief. Als uw kind vaak afwezig is, bijvoorbeeld. Of bij besmettelijke ziekten op school.

13. Mag ik het CLB-dossier van mijn kind inkijken?

Ouders kunnen samen met een CLB-medewerker het dossier van hun kind inkijken. Maar niet alles: bijvoorbeeld wat iemand in vertrouwen aan de CLB-medewerker heeft gezegd, wat opgesteld is voor gerechtelijke overheden, wat niet met u te maken heeft, maar met bijvoorbeeld de leraar. Ook kan uw kind (vanaf 12 jaar en als hij/zij bekwaam genoeg is om te beslissen) vragen om de toegang van de ouders te beperken.

Als u het dossier wilt inkijken, moet de CLB-medewerker binnen tien werkdagen een afspraak maken. De CLB-medewerker moet de tijd krijgen om na te gaan welke gegevens u kunt inkijken.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=14052>

14. Mijn kind verandert van school. Verhuist het oude CLB-dossier naar het nieuwe CLB?

Het CLB moet het dossier doorgeven aan het CLB van de nieuwe school. U kunt zich daartegen verzetten (of uw kind, als het ouder is dan 12 jaar en als het bekwaam genoeg is om zelf te beslissen). Als u zich verzet, moet dat gebeuren binnen 10 dagen na de officiële mededeling van de overdracht.

Sommige gegevens gaan in elk geval door naar het nieuwe CLB, of u dat nu wilt of niet: identificatiegegevens (naam, adres, geboortedatum...), medische gegevens (inenting) en afwezigheidsgegevens.

15. Moet mijn kind op medisch onderzoek?

Het medisch onderzoek is verplicht. De medische onderzoeken zijn als het ware een vervolg op de raadplegingen van Kind en Gezin toen uw kind jonger was.

De CLB-arts test de ogen en oren, meet en weegt uw kind, kijkt naar zijn tanden, houding en kijkt ook na of uw kind zich normaal ontwikkelt.

Zo kan hij snel beginnende ziektes opsporen en erger voorkomen. Als de CLB-arts een probleem vaststelt of vermoedt, krijgt u een bericht met de raad om bijvoorbeeld een meer gespecialiseerd onderzoek bij een specialist te laten doen. De arts volgt ook de inenting van uw kind op.

Elk kind in Vlaanderen moet in de tweede kleuterklas, het vijfde leerjaar én het eerste en derde secundair naar het CLB voor een medisch onderzoek.

Als u grondige bezwaren heeft tegen de CLB-arts, mag u het medisch onderzoek of de inenting ook door de huisarts laten uitvoeren.

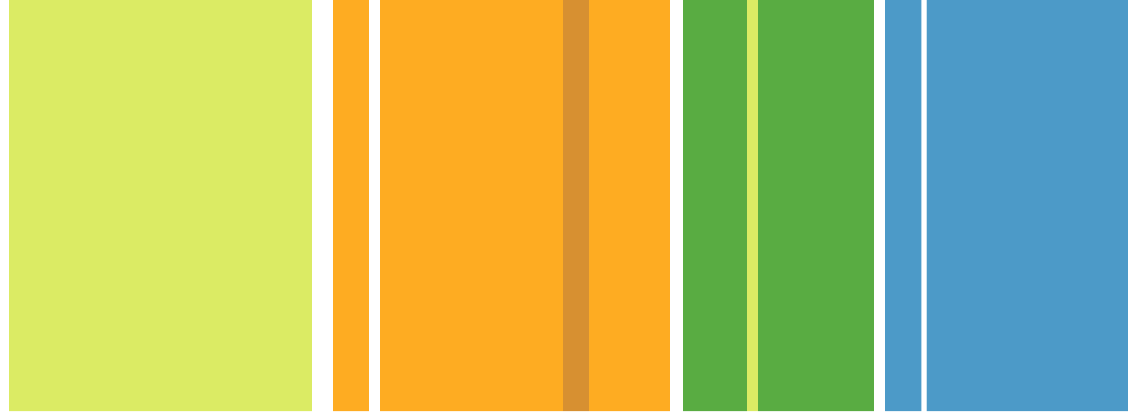
Die moet dan wel dezelfde testen doen. De resultaten moet hij doorgeven aan de CLB-arts.

Het CLB treedt ook op bij besmettingen op school (griep epidemie, hersenvliesontsteking...).

16. Kan ik begeleiding van het CLB weigeren?

Dat kan, maar meestal komt het CLB in actie omdat verschillende deskundigen (de leraar, zorgbegeleider op school, CLB-medewerker, directeur) zich zorgen maken om uw zoon of dochter. Het is dan in het belang van uw kind dat er zo snel mogelijk iets gebeurt.

Vanaf het moment dat uw kind twaalf jaar is en bekwaam genoeg om te beslissen, kan het zelf ook de begeleiding weigeren. Als uw kind weigert, kan het CLB er wel voor kiezen om toch met u te werken als dat nodig en zinvol blijkt.

EVALUATIE

17. Mag ik de toetsen en examens van mijn kind inkijken?

Ja. U heeft het recht om examens in te kijken, maar alleen de toetsen en examens van uw kind. U krijgt geen informatie over andere leerlingen en kunt dus niet vergelijken.

18. Kan de school beslissen dat mijn kind een jaar moet blijven zitten?

Dat kan inderdaad. Het is de school die beslist hoe ze de kinderen in groepen indeelt en dus ook in welk leerjaar een kind thuishoort. Een uitzondering is de overgang van kleuter- naar lager onderwijs, waar de ouder het laatste woord heeft (zie vraag 102).

In elk geval kan uw kind nooit langer dan acht jaar in het gewoon lager onderwijs doorbrengen (zie vraag 104).

In het buitengewoon onderwijs kan een leerling maximaal negen jaar in het lager onderwijs doorbrengen (zie vraag 110). Vijftienjarigen kunnen geen lager onderwijs meer volgen.

Over de overstap naar een volgend leerjaar of een volgende leerlingengroep in het basisonderwijs bestaan geen formele regels. Deze overgang is niet expliciet verbonden aan het slagen voor een proef. Dat wil niet zeggen dat er geen proeven afgenomen kunnen worden, bijvoorbeeld om te meten of het kind de leerstof beheerst. De school bepaalt zelf hoe ze de vorderingen van de leerlingen meet en hoe ze daarover aan de ouders rapporteert. Afspraken over rapporten moet de school wel opnemen in het schoolreglement (zie woordenlijst). Sinds 1 september 1999 moet elke school ook via het schoolwerkplan meedelen hoe ze het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert.

Wil de school dat uw kind een jaar overdoet, dan is dat omdat ze ervan overtuigd is dat dit voor uw kind de beste oplossing is. De school neemt deze beslissing dus in het belang van uw kind.

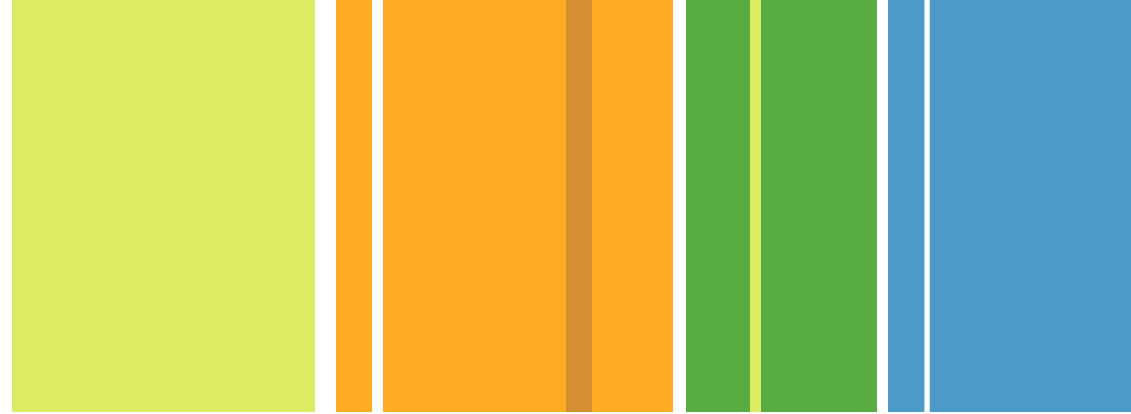
19. Kan ik mijn kind een jaar laten overslaan in het lager onderwijs?

Ook dat regelt elke school autonoom en deelt ze bij voorkeur mee via het schoolreglement. De overheid heeft wel vastgelegd dat in het gewoon onderwijs een leerling minimaal vier jaar in het lager onderwijs moet doorbrengen. In uitzonderlijke omstandigheden kan de Vlaamse regering een afwijking op deze minimumduur voorzien. Hierdoor kan ingespeeld worden op de noden van uitzonderlijk hoogbegaafde kinderen.

De beslissing om uw kind een jaar te laten overslaan kan belangrijke gevolgen hebben. Aan het einde van het basisonderwijs beslist de klassenraad immers autonoom of een leerling in voldoende mate de doelen bereikt heeft die in het leerplan zijn opgenomen. Oordeelt deze raad dat dit niet het geval is, dan zal uw kind geen getuigschrift basisonderwijs krijgen (zie thema 'getuigschrift'). Uw kind kan dan, op voorwaarde dat het negen jaar is, wel nog een examen afleggen voor de examencommissie (zie woordenlijst).

Ook hier is het in elk geval verstandig kinderen voldoende tijd te gunnen om het leer- en ontwikkelingsproces op een gewone wijze te beleven.

GEÏNTEGREERD ONDERWIJS
EN INCLUSIEF ONDERWIJS

20. Wat is geïntegreerd onderwijs (GON)?

Vroeger werd een kind met een handicap automatisch naar het buitengewoon onderwijs gestuurd. Ook bijvoorbeeld een blind kind dat normaal begaafd was en het programma van het gewoon basisonderwijs heus wel aankon. Momenteel zijn er heel wat leerlingen die ondanks een handicap toch gewoon onderwijs volgen. Dat kan vaak dankzij het geïntegreerd onderwijs (GON). Scholen voor gewoon basisonderwijs en scholen voor buitengewoon onderwijs werken daarbij samen. Zo kunnen leerlingen met een handicap of leer- en opvoedingsmoeilikheden de lessen of activiteiten toch in een school voor gewoon basisonderwijs volgen. GON kan tijdelijk of permanent zijn, het kan ook gaan om alle lessen en activiteiten of om een gedeelte ervan.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13422>

21. Welke kinderen kunnen geïntegreerd onderwijs volgen?

Kinderen die geïntegreerd onderwijs willen volgen, moeten beschikken over een inschrijvingsverslag (attest en protocol) en een integratieplan. Het protocol bundelt (alle) relevante documenten waardoor de oriëntering van de leerling, naar het meest aangewezen type, gemotiveerd en verantwoord wordt. Het attest wordt opgemaakt door een CLB. Het maakt duidelijk welk type buitengewoon onderwijs de betrokken leerling gevolgd heeft of welk type in principe aangewezen is. Als het attest oriënteert naar de types 1, 3 of 8, dan moet de leerling, voorafgaand aan de integratie, ten minste negen maanden voltijds buitengewoon onderwijs in dat type gevolgd hebben.

Het integratieplan geeft weer of de integratie volledig of gedeeltelijk, tijdelijk of permanent zal zijn. Het plan werkt de integratie van de leerling in het gewoon onderwijs concreet uit en regelt de samenwerking tussen alle partijen. Het komt in eensgezindheid tot stand na overleg tussen het kind, de ouders, de betrokken scholen en de begeleidende CLB's.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13422>

22. Wat is inclusief onderwijs (ION)?

De volledige en permanente integratie van 100 leerlingen met een matige of ernstige verstandelijke handicap in het gewoon lager of secundair onderwijs kan worden ondersteund door een school voor buitengewoon onderwijs type 2.

De begeleidende school voor buitengewoon onderwijs krijgt hiervoor aanvullende lestijden en een integratietoelage.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13998>

23. Welke leerlingen komen in aanmerking voor ION?

- De leerling moet in het bezit zijn van een inschrijvingsverslag (= attest en protocol) dat hem toelaat tot het buitengewoon onderwijs type 2.
- De leerlingen moeten voldoen aan de toelatings- en overgangsvoorwaarden die gelden in het gewoon onderwijs.
- De leerlingen moeten volledig en permanent geïntegreerd zijn in het gewoon lager of het gewoon secundair onderwijs.
- Voor de leerling moet een integratieplan opgemaakt zijn; dat plan moet er zijn bij het begin van de begeleiding.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13998>

24. Zijn er speciale voorzieningen voor kinderen met een handicap in het gewoon onderwijs?

Leerlingen met een handicap in het gewoon onderwijs kunnen speciale onderwijsmiddelen ter beschikking krijgen. Het kan gaan om technische apparatuur (zoals een leesloop, een brailleleesregel) of om omzettingen van leerboeken en studiemateriaal. De aanvraag voor deze speciale onderwijsmiddelen gebeurt via de directeur van de school voor gewoon onderwijs. Een commissie onderzoekt de aanvragen en beslist over de toekenning van deze speciale middelen.

Een kind met een handicap dat door die handicap bepaalde leergebieden of onderdelen niet kan volgen, kan een vrijstelling krijgen voor deze leergebieden of onderdelen. Het moet dan wel gelijkwaardige vervangende activiteiten volgen.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9072>

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=14378>

GETUIGSCHRIFT BASISONDERWIJS

25. Krijgen kinderen aan het einde van het lager onderwijs een soort diploma?

Leerlingen die gewoon lager onderwijs gevolgd hebben in een erkende school, kunnen het getuigschrift basisonderwijs verkrijgen. De klassenraad beslist autonoom daarover. De klassenraad is het team van personeelsleden dat onder leiding van de directeur (of zijn afgevaardigde) de verantwoordelijkheid draagt voor de begeleiding van en het onderwijs aan een bepaalde leerlingengroep of een individuele leerling. Deze raad oordeelt of een leerling in voldoende mate de doelen bereikt heeft die in het leerplan opgenomen zijn. De klassenraad baseert zich daarbij op gegevens uit het leerlingendossier. Heeft een leerling deze doelen effectief bereikt, dan krijgt hij of zij het getuigschrift basisonderwijs. De klassenraad kan ook beslissen om een getuigschrift basisonderwijs toe te kennen aan leerlingen die het volledige lager onderwijs (nog) niet doorlopen hebben. Dat kan bijvoorbeeld bij een hoogbegaafde leerling uit het vierde of vijfde leerjaar.

Bij het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs aan leerlingen in het buitengewoon lager onderwijs speelt ook de onderwijsinspectie een rol (zie woordenlijst).

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9287>

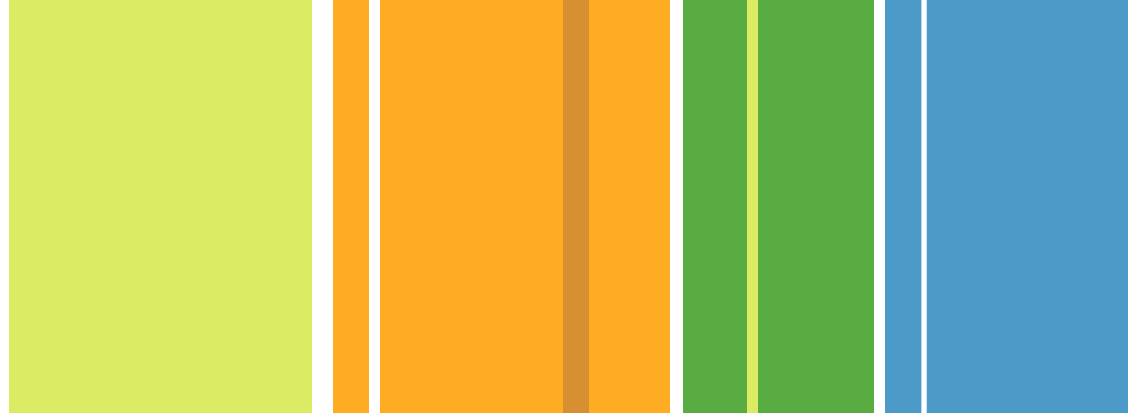
26. Wat als een kind het getuigschrift basisonderwijs niet krijgt?

Wie bij het voltooien van het lager onderwijs geen getuigschrift basisonderwijs krijgt, heeft recht op een verklaring met de vermelding van het aantal en het soort gevolgde jaren lager onderwijs. Dat attest wordt gegeven door de directie.

Het zou kunnen dat u het als ouder niet eens bent met de beslissing van de klassenraad om uw kind geen getuigschrift basisonderwijs toe te kennen. In dat geval kunt u beroep indienen tegen deze beslissing. De daarbij te volgen procedure is één van de elementen die verplicht opgenomen zijn in het schoolreglement voor het lager onderwijs (zie woordenlijst).

Een leerling die het getuigschrift basisonderwijs niet behaalt in het basisonderwijs, heeft ook nog de mogelijkheid het te behalen in het secundair onderwijs, bijvoorbeeld wanneer hij of zij slaagt in het eerste leerjaar secundair onderwijs.

GODSDIENST

27. Waarom krijgen sommige kinderen godsdienstles en andere niet?

De grondwet zegt dat alle leerplichtige kinderen recht hebben op een morele of godsdienstige opvoeding op kosten van de gemeenschap. Officiële scholen bieden tot het einde van de leerplicht de keuze aan tussen onderricht in één van de erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer. 'Niet-confessioneel' betekent: niet op een godsdienst gebaseerd. De in België erkende godsdiensten zijn: de katholieke, de orthodoxe, de protestantse, de anglicaanse, de Israëlitische (= joodse) en de islamitische godsdienst.

Als u uw leerplichtig kind voor het eerst in het officieel lager onderwijs inschrijft, moet u schriftelijk meedelen of het een cursus in één van deze godsdiensten óf een cursus niet-confessionele zedenleer zal volgen. De school geeft u daarvoor een formulier. Bij het begin van elk schooljaar en bij elke schoolverandering kunt u uw keuze wijzigen.

Het zou kunnen dat u, op basis van uw eigen godsdienstige of morele overtuiging, niet wil dat uw kind één van de aangeboden cursussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer volgt. Op aanvraag kunt u dan een vrijstelling krijgen. Uw kind moet de vrijgekomen lestijden dan wel besteden aan studie van de eigen levensbeschouwing.

In vrije lagere scholen wordt ofwel onderwijs in één of meer erkende godsdiensten gegeven, ofwel onderwijs in de niet-confessionele zedenleer, ofwel beide, ofwel onderwijs in cultuurbeschouwing. Wat effectief gegeven wordt, hangt af van het soort school. Zo zal een katholieke school uiteraard katholieke godsdienst aanbieden. In vrije scholen kunt u voor uw kind geen vrijstelling krijgen voor het volgen van deze lessen.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13255>

28. Mag mijn kind een hoofddoek dragen op school?

Het schoolbestuur, de inrichtende macht van de school, beslist zelf of het een hoofddoek en andere religieuze symbolen toelaat of niet. Deze regel vindt u in het schoolreglement. Als er niets in het reglement staat, dan zijn religieuze symbolen toegelaten.

29. Mag mijn kind thuisblijven op belangrijke feestdagen van zijn godsdienst?

Als de godsdienst van uw kind erkend is door de Belgische grondwet, dan mag het op erkende feestdagen thuisblijven.

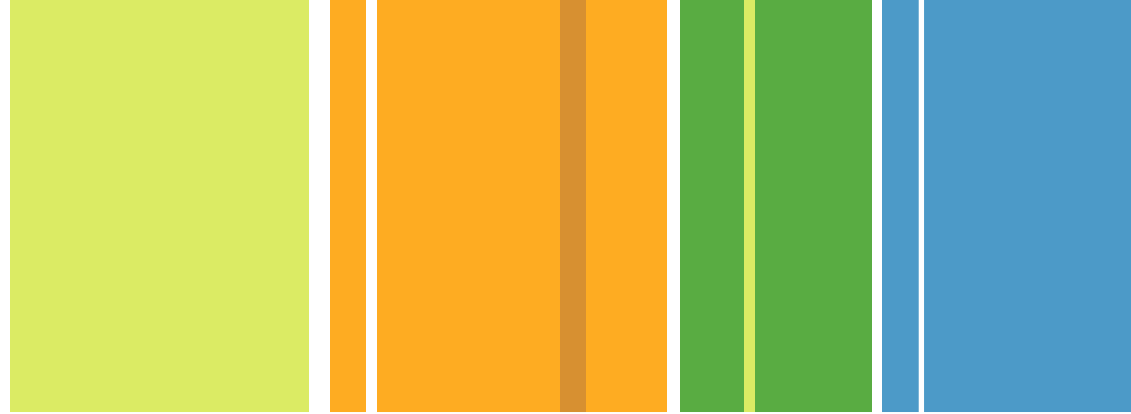
Erkende godsdiensten zijn: de katholieke, de orthodoxe, de protestantse, de anglicaanse, de joodse en de islamitische godsdienst.

Religieuze feesten krijgen voorrang op schoolse activiteiten. De school mag uw kind dus niet verplichten om op school te zijn op een feestdag. U moet wel vooraf aan de school een briefje geven, waarin u verklaart dat uw kind niet op school zal zijn wegens de erkende feestdag die aansluit bij het geloof van uw kind. Ook als uw kind de lessen in die godsdienst volgt, bijvoorbeeld islamlessen, dan nog moet u voor elke feestdag op voorhand een briefje meebrengen.

Dat geldt ook tijdens de proeven. De overheid brengt de school dan via een brief op de hoogte van de feestdag en vraagt hen om daarmee rekening te houden bij de planning van de proeven. De school bepaalt wel zelf wanneer uw kind de proef moet inhalen.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13281>

HANDELSACTIVITEITEN EN SPONSORING

30. Welke handelsactiviteiten mag een school verrichten?

De algemene richtlijn is dat scholen geen handelsactiviteiten mogen verrichten die 'daden van koophandel' zijn. Een daad van koophandel is in essentie gericht op persoonlijke verrijking. Een school mag dus geen handelsactiviteiten uitoefenen enkel en alleen ter verrijking van het schoolbestuur of van personen die, al dan niet als personeelslid, bij het onderwijs zijn betrokken. Een school mag wel - net zoals vzw's - een beperkt vermogensvoordeel of een marginaal winstoogmerk nastreven om haar werking te bekostigen.

In principe mogen andere handelsactiviteiten wel, op voorwaarde dat ze verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht van de school. De activiteiten moeten dus kaderen in de normale dienstverlening aan de leerlingen of in de afwerking van het leerprogramma. Handelsactiviteiten die niet rechtstreeks bijdragen tot het verwezenlijken van de onderwijsopdracht, mogen maar occasioneel voorkomen.

Ter verduidelijking volgen hierna enkele voorbeelden van toegelaten handelsactiviteiten én de toelichting waarom ze toegelaten zijn:

- de verkoop van schooluniformen, gymkledij en schoolbenodigdheden (op voorwaarde dat het gaat om benodigdheden waarvoor een bijdrage gevraagd mag worden, zie vraag 83). Het gaat hier immers om producten die eenheid in het pedagogisch-didactisch handelen willen brengen;
- de verkoop van drankjes, versnaperingen en maaltijden aan de kinderen tegen een redelijk bedrag. Deze producten zijn gericht op onmiddellijke consumptie;
- de verkoop van wafels, truffels... ter bekostiging van een schoolreis of het verstrekken van drankjes, versnaperingen en maaltijden, naar aanleiding van of tijdens een schoolfeest of opendeurdag.

Het betreft hier namelijk een verkoop van producten en een levering van diensten ter gelegenheid van occasionele activiteiten die in rechtstreeks verband staan met het schoolleven. De permanente verkoop van bepaalde producten (kaas...) aan de ouders is dan weer niet toegestaan.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13210>

31. Mag een school sponsoring aanvaarden en/of reclame maken?

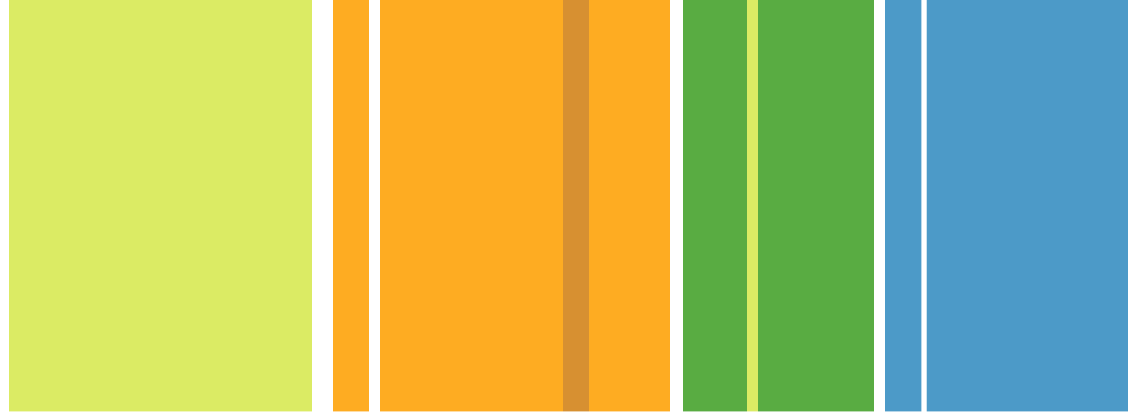
Sinds 1 september 2001 is wettelijk vastgelegd wat inzake sponsoring en reclame in de school wel en niet kan. Scholen die reclame en sponsoring door derden toestaan, moeten zich aan een aantal beginselen houden:

- verplichte activiteiten of leermiddelen die het schoolbestuur verstrekt moeten vrij blijven van reclame. Bijvoorbeeld: in hand- en werkboeken, agenda, het klaslokaal en de turnzaal mag geen reclame voorkomen; in de refter mag dat wel, op voorwaarde dat deze ruimte niet gebruikt wordt voor verplichte activiteiten. Een logo of naam van een merk of bedrijf op didactisch materiaal (bijvoorbeeld de merknaam van een computer) is niet te zien als een uitdrukkelijke reclameboodschap; bij facultatieve activiteiten (schoolreis, bosklassen...) mag wel verwezen worden naar het feit dat de activiteit tegen verminderde prijs of volledig gratis aangeboden kan worden dankzij een bepaalde persoon, een bepaald bedrijf of een bepaalde vereniging;
- reclame en sponsoring moeten verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school. Er mag geen schade berokkend worden aan het geestelijk en/of lichamelijk welzijn van de leerlingen. Sponsoring en reclame moeten ook in overeenstemming zijn met de goede smaak en het fatsoen;
- reclame en sponsoring mogen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen. Bijvoorbeeld: het feit dat een school gesponsord wordt door een computerbedrijf, kan de school er niet toe verplichten om computeraankopen bij dat bedrijf te doen.

Elke school moet binnen de schoolraad (zie woordenlijst) concrete afspraken maken over deze algemene principes. Ze moeten ook via het schoolreglement aan de ouders bekendgemaakt worden (zie woordenlijst).

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13210>

HUISWERK

32. Mag een leraar zoveel huiswerk geven als hij wil?

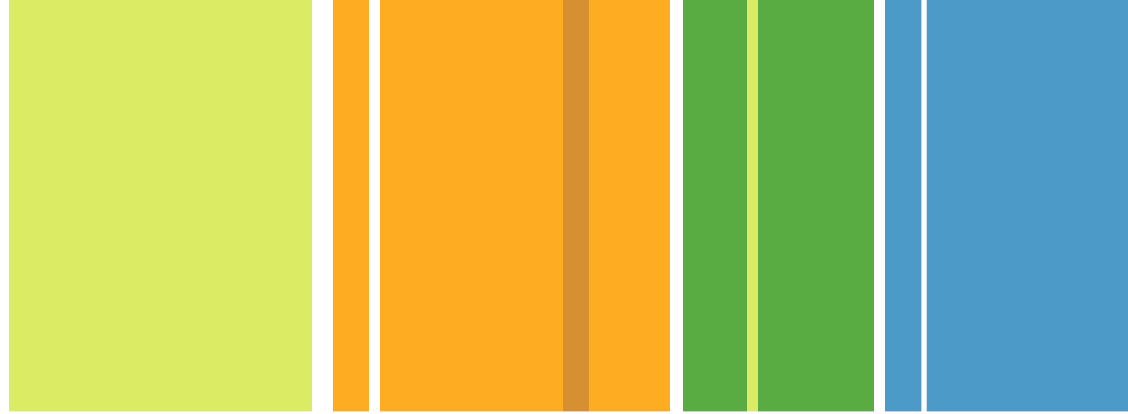
Ja, dat mag. Het huiswerkbeleid is de verantwoordelijkheid van elke school. Wat, hoeveel en waarom huiswerk wordt meegegeven, beslist de school autonoom.

Het is niet de bedoeling van huiswerk om de kinderen bezig te houden of verloren tijd thuis te laten inhalen. Het is een nuttig instrument om na te gaan of een leerling de leerstof begrepen heeft. Ook kan men via de huistaken nagaan of de leerling op een zelfstandige manier zaken kan verwerken.

Plannen en leren organiseren is één van de eindtermen van het lager onderwijs. Het is aan de scholen om deze vaardigheden aan de leerlingen aan te leren. Huiswerk maken is bijvoorbeeld één van de manieren om een leerling planning en organisatie aan te leren.

Maar huiswerk is niet alleen een zaak van de leerkrachten en de leerlingen. Huiswerk vormt de brug tussen de school en de ouders. Het biedt de kans bij uitstek om ouders te betrekken bij het schoolgebeuren van hun kind. Ook van de ouders mag worden verwacht dat zij hun kind begeleiden en helpen met het maken van huistaken.

INSCHRIJVEN

33. Mag ik mijn kind in een school laten inschrijven vooraleer het effectief naar school mag gaan?

Dat mag inderdaad. U mag uw kind al in een school laten inschrijven in het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarin het kind effectief naar school mag gaan. De school bepaalt wel zelf wanneer ze in dat schooljaar met haar inschrijvingen start. In sommige steden en gemeenten spreken de scholen via het Lokaal overlegplatform (LOP) af om allemaal op dezelfde dag met de inschrijvingen te starten. Aan de inschrijvingsperiode kan ook een aanmeldingsperiode voorafgaan.

Voorbeeld:

Een kind dat op 7 januari 2013 naar school mag gaan, mag in die school al ingeschreven worden in het schooljaar 2011-2012. Wanneer precies in dat schooljaar het kind ingeschreven mag worden, hangt af van de inschrijvingsperiode in die school. Als de school bijvoorbeeld start met haar inschrijvingen op 1 februari 2012, dan mag het kind vanaf 1 februari 2012 in de school ingeschreven worden, ook al kan het dus pas op 7 januari 2013 effectief naar school gaan.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/gok/ouders/inschrijvingsrecht>

34. Hoe gebeurt een inschrijving in een school concreet?

Als u uw kind inschrijft in een school, dan moet u de SIS-kaart of een ander officieel bewijsstuk voorleggen waaruit de juiste schrijfwijze van de naam en ook de geboortedatum blijkt.

Was uw kind al eerder in een school ingeschreven, dan moet u dat zeker vermelden aan de nieuwe school (zie vraag 98). Toch kunnen scholen kinderen inschrijven voor wie geen officieel document kan worden voorgelegd, bijvoorbeeld door een illegaal verblijf in het land. Elk kind heeft immers recht op onderwijs.

Wilt u uw kind in het buitengewoon onderwijs laten inschrijven, dan heeft u nog een inschrijvingsverslag nodig (zie vraag 8).

Als ouder moet u weten dat uw kind maar in één school kan meetellen. Bij de inschrijving vraagt de school u het rijksregisternummer van uw

kind, een nummer dat gebruikt wordt bij de controle op de leerplicht. U kunt ervan opaan dat van dit nummer (dat u bijvoorbeeld vindt op de SIS-kaart) geen misbruik gemaakt zal worden! Als ouder heeft u het recht om het rijksregisternummer niet te geven. In dat geval zal de school het nummer opvragen bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Ouders die het nummer bij inschrijving spontaan zelf geven, besparen de school én de overheid wel veel tijd en moeite.

Bij de eerste inschrijving van uw leerplichtig kind in het officieel lager onderwijs stelt de school ook de vraag of u uw kind een cursus in één van de erkende godsdiensten of een cursus niet-confessionele zedenleer wilt laten volgen (zie vraag 27).

35. Welke informatie moet ik krijgen bij de inschrijving van mijn kind?

Bij de eerste inschrijving van uw kind in een school mag u als ouder inderdaad ook heel wat informatie verwachten. Zo moet de school u schriftelijk zeker volgende inlichtingen bezorgen:

- de juridische aard en de samenstelling van het schoolbestuur. U krijgt in elk geval naam en adres van de leden van het schoolbestuur, zodat het duidelijk is wie in dit bestuur zetelt en met welke bevoegdheden;
- het pedagogisch project van de school (de uitgangspunten van de school, wat wil ze met de kinderen bereiken);
- de organisatie van de schooluren (zie vraag 65);
- de organisatie van het contact met de ouders (zie woordenlijst);
- de voor- en naschoolse opvang en het leerlingenvervoer, als daarin voorzien wordt (zie de thema's 'opvang' en 'leerlingenvervoer');
- het centrum voor leerlingenbegeleiding verbonden aan de school (zie thema CLB en woordenlijst);
- de samenstelling van de scholengemeenschap, als de school daartoe behoort.

Deze informatie kan u in een afzonderlijk document meegedeeld worden of kan vervat zijn in het schoolreglement (zie woordenlijst).

Ziekenhuisscholen (dit zijn scholen voor buitengewoon onderwijs type 5, zie woordenlijst) bevinden zich in een specifieke situatie. Zij moeten aan de ouders het pedagogisch project voorleggen, het begeleidend CLB en de manier waarop ouders overleg kunnen plegen met de school en contact kunnen opnemen met de voorzitter van het schoolbestuur.

Bij de eerste inschrijving van uw kind krijgt u als ouder ook het schoolreglement ter ondertekening voorgelegd.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13199>

36. Mag een school weigeren om een kind in te schrijven?

Het gelijke onderwijskansendecreet heeft het principiële inschrijvingsrecht voor elk kind verankerd. Concreet betekent dit dat u uw kind kunt inschrijven in de school en/of de vestigingsplaats van uw keuze. Een school moet de leerlingen inschrijven in de volgorde waarin ze zich aanmelden en mag dus geen kinderen ‘voornemen’. Voor broertjes en zusjes van al ingeschreven kinderen geldt er wel een voorrangregeling. Er is eveneens een beperkte voorrangregeling voor Nederlandstalige kinderen in Brussel.

Aan dit inschrijvingsrecht zijn wel twee voorwaarden verbonden.

Eerst en vooral moet uw kind voldoen aan de toelatingsvoorwaarden die door de overheid zijn vastgelegd. Bijvoorbeeld: in het buitengewoon onderwijs mogen scholen geen leerlingen toelaten die geen inschrijvingsverslag hebben (zie vraag 8).

Als ouder moet u ook instemmen met het pedagogisch project en het schoolreglement, die u bij de inschrijving worden voorgelegd. Zonder deze instemming kan de school uw kind niet inschrijven.

Is aan deze twee voorwaarden voldaan, dan kan een school maar in een heel beperkt aantal gevallen een leerling weigeren.

37. Wanneer kan een school toch de inschrijving van mijn kind weigeren?

Er zijn maar drie gevallen mogelijk waarin de school de inschrijving van uw kind mag weigeren.

Een eerste reden is wanneer de school volzet is, wanneer een bijkomende inschrijving wegens materiële omstandigheden de veiligheid van de al ingeschreven leerlingen in het gedrang zou brengen. De school bepaalt zelf hoeveel leerlingen ze aankan. U kunt uw kind dan niet inschrijven, maar de naam van uw kind komt op een lijst. U krijgt een bericht als er toch nog een plaats vrijkomt op de school.

Een tweede reden is de definitieve uitsluiting van een leerling: als uw kind het vorige of daaraan voorafgaande schooljaar via een tuchtsanctie uit de school werd gezet (zie vraag 99).

Een school voor gewoon onderwijs kan een leerling met speciale onderwijsbehoeften weigeren. Als uw kind een inschrijvingsverslag heeft voor het buitengewoon onderwijs, dan kan een gewone school oordelen dat ze niet geschikt is om uw kind op te vangen. De school moet u daarover uitleg geven en argumenten aandragen. Er is in elk geval overleg met de ouders en met het CLB. Nadat u zich heeft aangemeld voor een inschrijving heeft de school vier kalenderdagen om u schriftelijk te laten weten waarom ze uw kind niet wenst in te schrijven.

De school moet u bij een weigering tot inschrijving steeds een weigeringsdocument overhandigen.

38. Wat als ik niet akkoord ga met de weigering tot inschrijving?

Gaat u niet akkoord met een weigering tot inschrijving, dan kunt u de school om een mondelinge toelichting vragen. Een gesprek kan immers soms een ander licht op de zaak werpen.

Voldoet dit gesprek niet of gaat de beslissing volgens u duidelijk in tegen de basisprincipes van het inschrijvingsrecht, dan kunt u klacht indienen bij de commissie Leerlingenrechten in Brussel (adres, zie woordenlijst). Deze commissie bestaat uit een voorzitter-jurist en uit zes leden die vertrouwd zijn met het onderwijs in het algemeen, met de kinderrechten en met het grondwettelijk en administratief recht.

De commissie werkt volledig onafhankelijk.

U kunt uw klacht bij de commissie Leerlingenrechten indienen tot 30 kalenderdagen na het ontvangen van de weigering. Binnen de vijf kalenderdagen zal de commissie over de grond van de zaak oordelen en u per aangetekende brief de uitspraak meedelen.

Oordeelt de commissie dat de weigering gegrond was, dan kunt u bij het zoeken van een andere school rekenen op het lokaal overlegplatform. Dergelijk platform vertegenwoordigt mensen uit de eigen regio (schoolbesturen en directies van scholen en centra voor leerlingenbegeleiding (zie woordenlijst), personeel van scholen, ouders en leerlingen, socio-culturele en/of economische partners, organisaties van migranten en armen, integratiecentra, schoolopbouwwerk...).

Oordeelt de commissie Leerlingenrechten dat de school geen gegronde redenen had om uw kind te weigeren, dan kan de school een financiële sanctie krijgen (ondanks het feit dat ze uw kind toch nog inschrijft). Moet u toch op zoek naar een andere school, dan kunt u ook hier rekenen op de hulp van het lokaal overlegplatform en/of het centrum voor leerlingenbegeleiding.

Meer uitleg over gelijke onderwijskansen, de commissie Leerlingenrechten, de lokale overlegplatforms en over de volledige procedure bij het weigeren van een inschrijving vindt u via deze link: <http://www.ond.vlaanderen.be/gok>

39. Welke documenten kunnen migranten bij de inschrijving in een school voorleggen?

Er zijn natuurlijk de documenten die bij de inschrijving van alle kinderen voorgelegd kunnen worden (zie vraag 34). Daarnaast komen ook in aanmerking:

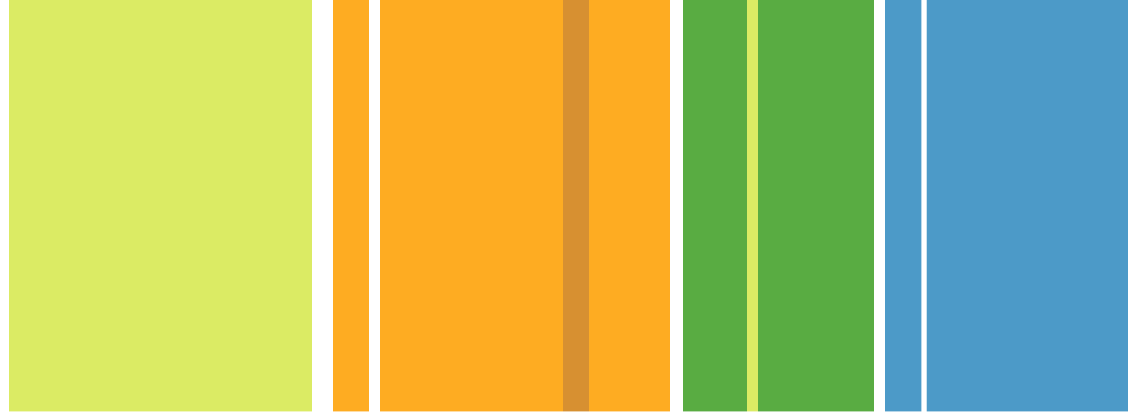
- het bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister;
- de reispas voor vreemdelingen die niet in België geboren zijn en niet in het vreemdelingenregister zijn ingeschreven.

Toch kunnen scholen ook kinderen inschrijven voor wie deze documenten niet beschikbaar zijn, bijvoorbeeld door een illegaal verblijf in het land. Alle kinderen hebben immers recht op onderwijs.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13382>

INSPRAAK

40. Hoe kan ik als ouder (meer) betrokken worden bij de school van mijn kind?

Als ouders bent u de eerste opvoeder en de eerste leerkracht van uw kind. Samen met de school voedt u uw kind op. Als u als ouder interesse toont en contact houdt met de school, ondersteunt u het werk van de leerkrachten. Dat kan door even te vragen hoe het op school was, problemen vlug te signaleren aan de leerkracht, naar de ouderavond te gaan of de opendeurdag bij te wonen. De betrokkenheid van ouders bij de school manifesteert zich op verschillende niveaus. Zich informeren over onderwijs, zich op de hoogte houden van wat op school gebeurt, is een belangrijke stap naar participatie.

Sommige ouders doen ook mee op school. Ze zitten in de oudervereniging of zijn leesmoeder of vertelvader. Ze staan mee in voor het vervoer of de begeleiding als de school een uitstap maakt.

Maar ouders mogen ook meedenken op school. Daarom zijn de ouderraden en de schoolraden opgericht. Op al deze mogelijkheden gaan we hierna wat dieper in. We bekijken ook hoe leerlingen zelf een woordje kunnen meespreken in de school.

41. Wat zijn ouderverenigingen?

In vele scholen is er een vereniging waarvan ouders lid kunnen worden. Ouderverenigingen (of oudercomités) kunnen allerlei activiteiten organiseren. Bij het begin van het schooljaar zal u allicht een uitnodiging krijgen om aan te sluiten. Maar ook als u geen lid bent, kunt u er vaak terecht met vragen of bedenkingen. De meeste ouderverenigingen zijn aangesloten bij een ondersteuningscentrum of ouderkoepelvereniging.

Zij steunen de ouderwerking van de scholen: individuele ouderverenigingen kunnen er raad vragen, steun en materiaal voor thema-avonden krijgen en zelfs bemiddeling bij conflicten tussen ouders en de school is mogelijk. De meeste van deze organisaties geven ook een tijdschrift uit, waarin veel nuttige informatie staat.

42. Wat zijn ouderraden?

Een ouderraad is een orgaan waar ouders onderling overleggen over aspecten uit de school die hen aanbelangen. De ouders die in deze ouderraad zitten zijn verkozen door andere ouders. Elke ouder met een kind in een basisschool kan zich voor deze ouderraad verkiesbaar stellen en is ook kiesgerechtigd.

De voornaamste rol van de ouderraad is ondersteuning bieden aan de ouders die in de schoolraad zetelen (zie volgende vraag). Een ouderraad is verplicht als 10% van de ouders erom vragen.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13494>

43. Wat zijn schoolraden?

Een schoolraad is een inspraakorgaan dat in principe in elke school verplicht is en waarin ook de ouders vertegenwoordigd zijn. De ouders in de schoolraad zijn door de andere ouders verkozen of worden door de ouderraad afgevaardigd.

In het gemeenschapsonderwijs hebben de schoolraden adviesbevoegdheid naar de directeur en de scholengroep en overlegbevoegdheid en informatierecht over de beslissingen die het schoolleven beïnvloeden. De eigenlijke bestuursbevoegdheid in het gemeenschapsonderwijs behoort toe aan de raden van bestuur van de scholengroepen. Elke scholengroep heeft bestuursbevoegdheid over alle instellingen van het gemeenschapsonderwijs in een welbepaald gebied. Ook de ouders zijn in deze raden van bestuur vertegenwoordigd. Het zijn immers de leden van de schoolraden die, via een systeem van getrapte verkiezingen, de raad van bestuur aanduiden.

In gesubsidieerde scholen zijn sinds 1 april 2005 de participatieraden vervangen door schoolraden. In een schoolraad zetelen vertegenwoordigers van ouders, het personeel en de lokale gemeenschap. De bevoegdheden van de schoolraad zijn driedelig. De schoolraad heeft rechten en plichten inzake informatie en communicatie: de schoolraad krijgt zelf informatie maar moet ook zelf communiceren over de eigen werking.

Zo blijven alle personeelsleden, ouders en leerlingen op de hoogte van de standpunten die de schoolraad inneemt. Daarnaast heeft de schoolraad een adviesbevoegdheid (bijv. over het studieaanbod, het leerlingenvervoer...) en een overlegbevoegdheid (bijv. over het schoolreglement, het schoolwerkplan...). De eindbeslissing blijft wel steeds bij het schoolbestuur liggen.

Verkiezingen voor deze schoolraden gebeuren om de vier jaar.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13494>

44. Hebben leerlingen ook inspraak in de school?

In heel wat scholen praten leerlingen inderdaad een mondje mee. In het basisonderwijs gaat het dan veelal om informele participatie: de dag starten met een praatronde, een ideeënbus... In sommige scholen is er ook een leerlingenraad. Deze leerlingenraad is verplicht als 10% van de leerlingen uit de leeftijdsgroep 11 tot 13 jaar erom vraagt. De wijze waarop een leerlingenraad in het lager onderwijs wordt samengesteld, moet in het schoolreglement vastgelegd zijn. Deze raad kan via verkiezingen worden samengesteld maar dat is niet noodzakelijk. Het kan ook op een andere manier, rekening houdend met de draagkracht en de leeftijd van de kinderen.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13494>

KLEUTERONDERWIJS

45. Veel kinderen gaan toch vóór hun zes jaar naar school?

Bijna alle kinderen in Vlaanderen gaan naar school vóór ze leerplichtig zijn: ze volgen kleuteronderwijs. Uw zoon of dochter naar de kleuterschool laten gaan is belangrijk. De kleuteronderwijzers werken aan de veelzijdige vorming van de kinderen en stimuleren de spontane groei naar rijpheid voor de lagere school (zie vraag 103). Uw kind krijgt er vaardigheden (zoals taalverwerving, ontwikkeling van de motoriek, sociale vaardigheden...) en de eerste wereldverkennde inhouden aangeleerd. Het lager onderwijs bouwt verder op die in het kleuteronderwijs verworven vaardigheden.

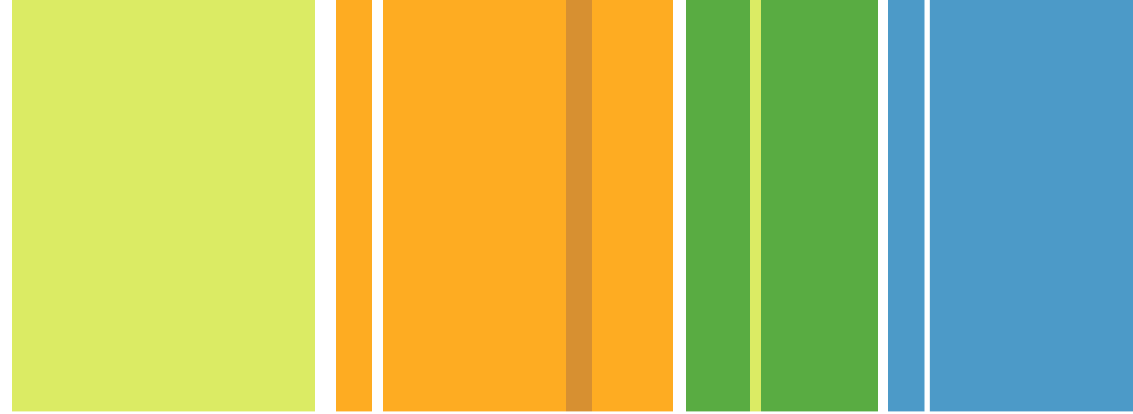
46. Moet mijn kind zindelijk zijn als het start in het kleuteronderwijs?

Het zindelijk zijn van een kleuter kan niet ingeroepen worden als toelatingsvoorwaarde. Een school mag dus niet in het schoolreglement opnemen dat ze kleuters die nog niet zindelijk zijn, weigert. Dat zou de ontwikkelingskansen van sommige kleuters beperken.

Dat wil daarom niet zeggen dat scholen hierrond geen actief beleid kunnen voeren. De school kan eventueel wel vermelden dat ze verwacht dat kleuters zindelijk zijn. Zindelijkheidsstraining blijft in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de ouders. Ouders kunnen worden geïnformeerd en gesensibiliseerd over deze problematiek. Ze kunnen worden aangespoord meer inspanningen te leveren aangaande de zindelijkheidsstraining van hun kind. Ouders zijn er zich het best van bewust dat het niet zindelijk zijn van hun kind moeilijkheden met zich kan meebrengen.

Ook andere partners, zoals Kind en Gezin, kunnen worden betrokken bij de problematiek en het vinden van oplossingen hiervoor. Sensibilisatie en creatieve initiatieven zijn hier essentieel.

LANGDURIG ZIEKE KINDEREN

47. Zijn er specifieke voorzieningen voor kinderen die langdurig ziek zijn?

Soms kunnen kinderen wegens ziekte of een ongeval tijdelijk niet naar school. Als deze afwezigheid lang duurt, kan het moeilijk zijn om de opgelopen achterstand nog in te halen. Sinds 1997 hebben leerlingen onder bepaalde omstandigheden recht op tijdelijk onderwijs aan huis.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9293>

48. Welke kinderen hebben recht op onderwijs aan huis?

Het kind moet meer dan 21 kalenderdagen afwezig zijn wegens ziekte of ongeval. De ouders moeten het onderwijs aan huis schriftelijk bij de school aanvragen. Natuurlijk moet ook een dokter bevestigen dat het kind onderwijs aan huis aankan. De leerling mag niet meer dan tien kilometer van de school verblijven in het gewoon onderwijs en twintig kilometer in het buitengewoon onderwijs.

Zijn al deze voorwaarden vervuld, dan moet de school van het kind zorgen voor wekelijks vier uur onderwijs aan huis.

Deze verplichting vervalt als het kind in een preventorium of in een ziekenhuis verblijft waar onderwijs van type 5 gegeven wordt (zie woordenlijst).

Zijn ook nog andere voorwaarden niet vervuld, dan kan een school wel vrijwillig voor onderwijs aan huis zorgen. Het is dan evenwel geen verplichting meer.

Als een kind na een periode van onderwijs aan huis de school hervat, maar binnen een termijn van drie maanden opnieuw afwezig is wegens ziekte, dan heeft het kind onmiddellijk recht op onderwijs aan huis. Dit kind hoeft dus niet opnieuw de wachttijd van 21 kalenderdagen te doorlopen.

Over het recht op permanent onderwijs aan huis vindt u meer in vraag 60.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9293>

49. Is er ook revalidatie mogelijk tijdens de lessen?

Een groeiend aantal ouders doet een beroep op schoolexterne hulpverleners. Als de revalidatie gevolgd wordt tijdens de lestijden, gaan de leerlingen gedurende een bepaalde tijd uit de klas voor de behandeling.

Inhoudelijk onderscheiden we drie situaties waarin de directeur van een school een beslissing kan nemen over het toestaan van een afwezigheid van een leerling wegens revalidatie tijdens de lestijden uitgevoerd door schoolexterne hulpverleners die daartoe bij de wet gemachtigd zijn. Dat kan een hulpverleningsinstantie zijn (zoals een revalidatiecentrum) of een persoon met het statuut van zelfstandig therapeut (logopedist, kinesitherapeut...). De schoolexterne hulpverleners moeten kunnen legitimeren dat zij hun beroep uitoefenen op een reglementaire basis.

Het schoolbestuur moet volledig onafhankelijk zijn van de behandelende persoon of van zijn bestuur.

De revalidatie kan gebeuren volgens deze drie situaties:

a) De afwezigheid in het gewoon of buitengewoon onderwijs wegens revalidatie na ziekte of ongeval, en dit gedurende maximaal 150 minuten per week, verplaatsing inbegrepen.

Om een beslissing te kunnen nemen, moet de school beschikken over een dossier dat ten minste de volgende elementen bevat:

- een verklaring van de ouders waarom de revalidatie tijdens de lestijden moet plaatsvinden;
- een medisch attest waaruit de noodzakelijkheid, de frequentie en de duur van de revalidatie blijkt;

- een advies, geformuleerd door het centrum voor leerlingenbegeleiding, na overleg met de klassenraad en de ouders. Dat advies moet motiveren waarom revalidatie tijdens de lestijden vereist is;

- een toestemming van de directeur voor een periode die de duur van de behandeling, vermeld in het medisch attest, niet kan overschrijden.

Uitzonderlijk kunnen de 150 minuten overschreden worden, als er een gunstig advies van de arts van het centrum voor leerlingenbegeleiding is, in overleg met de klassenraad en de ouders. Het advies moet motiveren waarom de behandeling tijdens de lestijden noodzakelijk blijft en moet aantonen dat door die afwezigheid het leerproces van de leerling niet ernstig wordt benadeeld.

b) De afwezigheid in het gewoon onderwijs gedurende maximaal 150 minuten per week, verplaatsing inbegrepen voor de behandeling van een stoornis die is vastgelegd in een officiële diagnose.

Met een officiële diagnose bedoelen we een op systematische wijze opgebouwd, geobjectiveerd en gedetailleerd beeld van de problematiek en de onderwijsnoden van een leerling met gebruik van wetenschappelijk verantwoorde methoden en, waar die voorhanden zijn, van vastgelegde standaarden.

Om een beslissing te kunnen nemen, moet de school beschikken over een dossier dat ten minste de volgende elementen bevat:

- een verklaring van de ouders waarom de revalidatie tijdens de lestijden moet plaatsvinden;

- een advies, geformuleerd door het centrum voor leerlingenbegeleiding in overleg met de klassenraad en de ouders. Dat advies moet motiveren waarom de problematiek van de leerling van die aard is dat het wettelijk voorziene zorgbeleid van een school daarop geen antwoord kan geven en dat de revalidatietussenkomsten niet beschouwd kunnen worden als schoolgebonden aanbod. Onder schoolgebonden aanbod wordt verstaan: het reguliere pedagogisch-didactische aanbod voor alle leerlingen, de aanvullende zorgmaatregelen op niveau van de school of scholengemeenschap, en de school-externe dienstverlening door personeel of diensten, gefinancierd of gesubsidieerd door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Deze omschrijving is conform de adviezen van de commissie Zorgvuldig Bestuur;

- een samenwerkingsovereenkomst tussen de school en de revalidatieverstrekker over de manier waarop de revalidatie het onderwijs voor de leerling in kwestie zal aanvullen en de manier waarop de informatie-uitwisseling zal verlopen. De revalidatieverstrekker bezorgt op het einde van elk schooljaar een evaluatieverslag aan de directie van de school en van het centrum voor leerlingenbegeleiding, met inachtneming van de privacywetgeving waaraan hij onderworpen is;

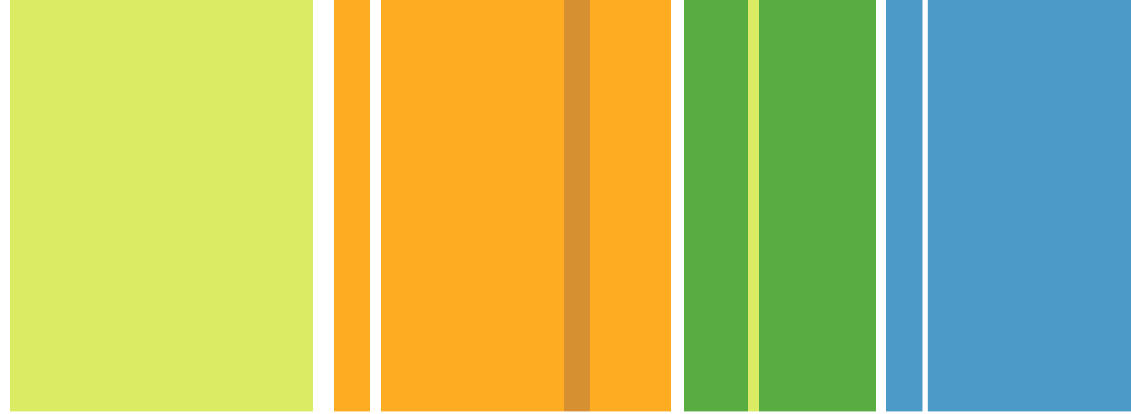
- een toestemming van de directeur, die jaarlijks vernieuwd en gemotiveerd moet worden, rekening houdend met het evaluatieverslag.

In uitzonderlijke omstandigheden en als er een gunstig advies van het CLB is in overleg met de klassenraad en de ouders, kan de maximumduur van 150 minuten voor leerplichtige kleuters uitgebreid worden tot 200 minuten, verplaatsing inbegrepen.

c) de afwezigheid in het buitengewoon onderwijs gedurende maximaal 250 minuten per week, verplaatsing inbegrepen.

Meer informatie hierover vindt u in punt 3.6 van de omzendbrief over afwezigheden:

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13281>

LEERLINGENVERVOER

50. Wat met het leerlingenvervoer?

Ook dat organiseert een school op vrijwillige basis. De school moet daarbij de tarieven aanrekenen die ook door 'De Lijn' (openbaar vervoer) gehanteerd worden. In bepaalde gevallen, namelijk om de vrije schoolkeuze van de ouders te beschermen (zie vraag 94), zal de overheid wel bijdragen in de kosten van het vervoer. Voor kinderen in het buitengewoon onderwijs is er een speciale regeling (zie volgende vraag).

Meer informatie?

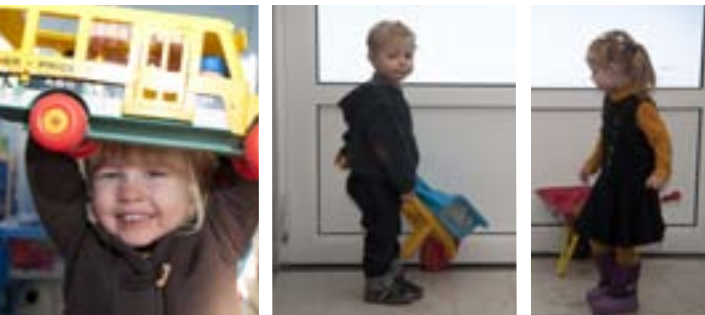
<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13979>

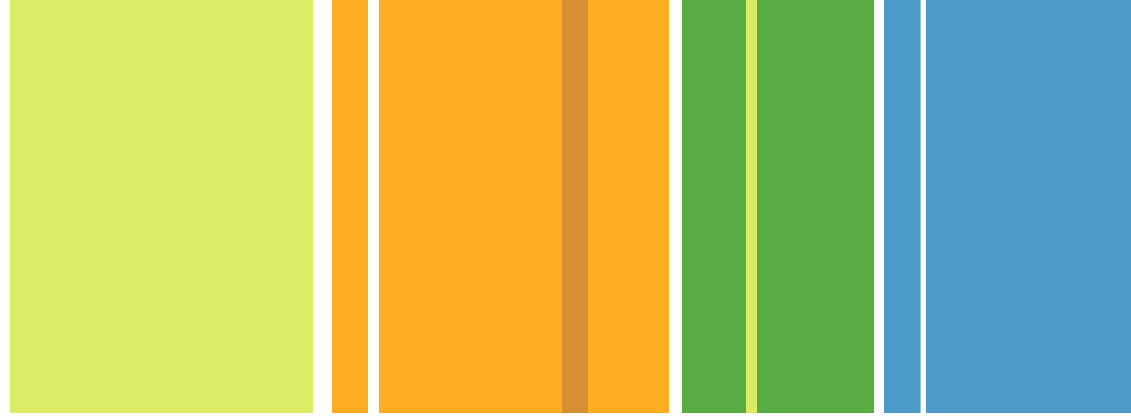
51. Is er een speciale regeling voor het vervoer van kinderen in het buitengewoon onderwijs?

De overheid zorgt voor het vervoer van kinderen die zich verplaatsen van hun woning of verblijfplaats naar de dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs. De ouders hebben hierbij uiteraard de keuze tussen scholen van verschillende netten. De overheid kan zelf vervoer organiseren of draagt bij in de kosten voor openbaar of individueel vervoer.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13979>

LEERPLICHT

52. Moet mijn kind wel naar school?

Strikt genomen niet, want in België is er geen schoolplicht.

Er is wel een leerplicht. Dat betekent dat uw kind moet leren. Maar u kunt het ook positief bekijken: deze plicht is de keerzijde van een verworven medaille, namelijk het recht op onderwijs van elk kind. Dit recht is ingeschreven in de Belgische grondwet en in het internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Er is dus niet alleen leerplicht, maar ook leerrecht. De normale weg om aan de leerplicht te voldoen is uw kind inschrijven in een school en erop toezien dat het er steeds de lessen volgt. Maar omdat er dus geen schoolplicht is, hoeft uw kind om te leren niet naar de klas te gaan.

53. Kan mijn kind ook thuis les volgen?

Om aan de leerplicht te voldoen, is er ook huisonderwijs mogelijk: ouders kunnen beslissen om hun kind in de vertrouwde thuisomgeving op te voeden. Deze ouders organiseren en bekostigen zelf het onderwijs voor hun leerplichtig kind. Ze zijn dan vaak zelf de leraars en geven een programma dat aangepast is aan hun kinderen. In de praktijk zijn het uitzonderingen die dit huisonderwijs echt kunnen waarmaken. Het vergt immers heel veel inzet en discipline.

Ouders die kiezen voor huisonderwijs moeten schriftelijk een ‘verklaring van huisonderwijs’ indienen bij het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. Dat doet u uiterlijk de dag waarop u met het huisonderwijs start. Met deze verklaring aanvaardt u ook de inspectie op het huisonderwijs.

Voor het basisonderwijs dient u de verklaring in bij het:

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Agentschap voor Onderwijsdiensten
Afdeling Scholen Basisonderwijs en Centra voor Leerlingenbegeleiding
Hendrik Consciencegebouw - Toren 4A
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
Tel 02 553 04 04
Fax 02 553 93 85
scholen.basisonderwijs.agodi@vlaanderen.be

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/infolijn/faq/leerplicht/huisonderwijs>

Tijdelijk op huisonderwijs overschakelen om zo buiten de schoolvakanties uw kinderen mee te kunnen nemen op reis is nooit toegestaan.

Huisonderwijs mag niet verward worden met onderwijs aan huis (zie vraag 48).

54. Vanaf wanneer is mijn kind leerplichtig?

Een kind wordt leerplichtig op 1 september van het jaar dat het zes wordt.

De leerplicht loopt tot achttien jaar.

In sommige gevallen kan voor een kind met een beperking vrijstelling van leerplicht verkregen worden.

55. Kan ik toestemming krijgen om mijn kinderen buiten de schoolvakanties mee te nemen op vakantie?

Neen, niemand kan u die toestemming verlenen. Als u uw kind in een school inschrijft, dan verbindt u zich ertoe om de organisatie van het schooljaar (de schooldagen en de schoolvakanties) en de regelgeving op afwezigheden te respecteren. Doet u dit niet, dan bent u in strijd met de leerplichtwet.

U kunt ook niet even op huisonderwijs overschakelen om deze periode van afwezigheid te ‘overbruggen’. De keuze voor huisonderwijs is immers een principiële keuze en geen manier om tijdelijk aan de regelgeving op afwezigheden te ontsnappen.

56. Word ik gestraft als ik mijn leerplichtig kind af en toe niet naar school laat gaan?

De leerplicht is bedoeld om uw kind alle kansen te geven. Opdat een schoolloopbaan kan slagen, moeten directie, leerkrachten, ouders en leerlingen samenwerken. Bij problematische afwezigheden zullen de school en het CLB uw kind en het gezin in eerste instantie zo goed mo-

gelijk proberen te begeleiden. Straffen is dus zeker geen doel op zich. Is evenwel misbruik vastgesteld, dan kunnen ouders voor de politierechtbank gedaagd worden.

Een voorbeeld van misbruik is: uw kind van school weg houden om het aan het werk te zetten, thuis of ergens anders.

De stap naar de rechtbank kan ook overwogen worden bij een vastgelopen situatie, bijvoorbeeld wanneer de ouders hulpverlening afwijzen.

Ook de school ondervindt ernstige nadelen als uw kind onwettig afwezig is. Uw kind kan dan immers niet meer beschouwd worden als een regelmatig leerling. Dat betekent dat de school van de overheid geen middelen meer voor uw kind krijgt. Aan een onregelmatige leerling kan ook geen getuigschrift basisonderwijs toegekend worden.

57. Is er ook leerplicht voor kinderen met een vreemde nationaliteit?

De leerplicht geldt voor alle kinderen die op het Belgisch grondgebied verblijven, dus ook voor kinderen met een vreemde nationaliteit. Zij zijn leerplichtig vanaf de zestigste dag na hun inschrijving in het vreemdelingenregister of het bevolkingsregister van de gemeente. Ook migrantenouders moeten erop toezien dat hun leerplichtig kind onderwijs volgt (in een school of via huisonderwijs).

58. Is er ook leerplicht voor kinderen van ouders zonder vaste verblijfplaats?

Deze kinderen (van bijvoorbeeld binnenschippers, kermis- en circus-exploitanten en -artiesten en woonwagengedwongen) zijn net als iedereen onderworpen aan de leerplicht. Ouders die hun kind in een school inschrijven moeten erop toezien dat hun kind elke schooldag op school aanwezig is, behalve bij gewettigde afwezigheden (zie thema 'afwezigheden'). Voor kinderen die hun ouders wegens uitzonderlijke omstandigheden tijdelijk moeten vergezellen kan de school eventueel voor onderwijs op afstand zorgen. School en ouders moeten hierover op voorhand goede afspraken maken, die ze neerschrijven in een overeenkomst.

59. Blijft mijn kind in orde met de leerplicht als wij een jaar (of langer) naar het buitenland gaan?

Wanneer uw officiële woonplaats het buitenland is, dan gelden de wetten van dat land.

Is uw officiële woonplaats in België, dan blijft de Belgische leerplicht van toepassing, samen met de wetgeving van het gastland.

In dat laatste geval moet u het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming schriftelijk op de hoogte brengen van uw vertrek naar het buitenland.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/infolijn/faq/buitenland/verhuisbasisonderwijs/>

60. Is er ook leerplicht voor kinderen in het buitengewoon onderwijs?

Voor kinderen in het buitengewoon onderwijs gelden dezelfde leerplichtregels als voor kinderen in het gewoon onderwijs (zie vraag 54). Het spreekt vanzelf dat met een inschrijving in een school voor buitengewoon onderwijs voldaan wordt aan deze leerplicht.

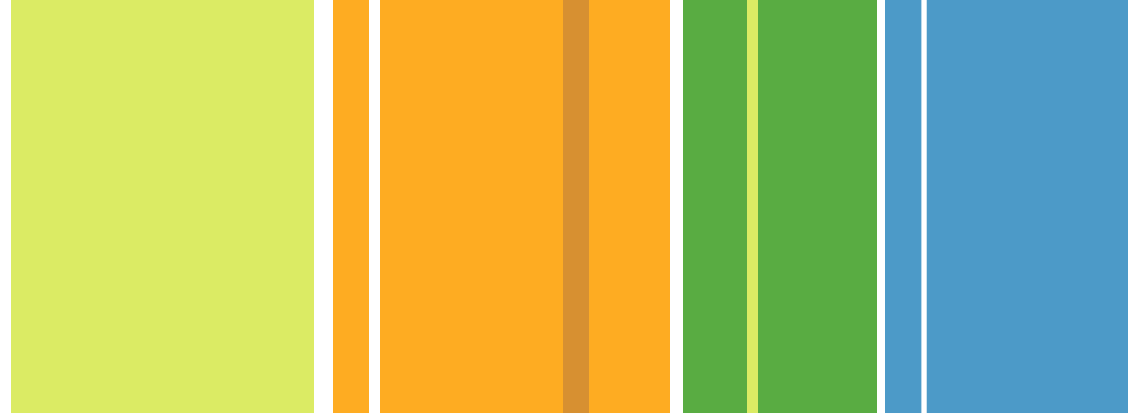
Voor sommige leerplichtige kinderen is het door een handicap permanent onmogelijk om onderwijs te volgen in een school. Deze leerlingen hebben, na gunstig advies van de Commissie van Advies voor het Buitengewoon Onderwijs (CABO), recht op permanent onderwijs aan huis. Dat onderwijs omvat vier lestijden per week en wordt gegeven door een school voor buitengewoon onderwijs.

Bij kinderen die écht in de onmogelijkheid verkeren om onderwijs te volgen, kan een CABO op verzoek van de ouders ook vrijstelling van leerplicht verlenen. Deze vrijstelling kan tijdelijk of permanent zijn.

Er is één CABO per provincie.

De adressen vindt u op

<http://www.vaph.be/vlafo/view/nl/486802-Commissie+van+Advies+voor+Buitengewoon+Onderwijs.html>

LEERPROBLEMEN

61. Mijn kind kan niet goed volgen op school. Houdt de school daar rekening mee?

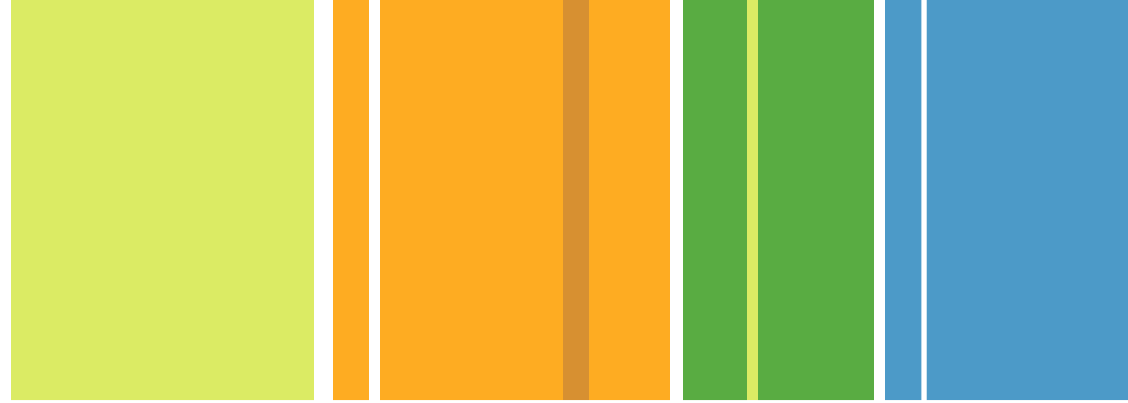
Heel wat leerlingen zouden zich zonder specifieke aandacht en hulp niet ten volle kunnen ontplooiën op school. Vaak vangt de leerkracht of de taakleerkracht hen op. Een belangrijk aandachtspunt in het hedendaags onderwijs is dan ook zorgverbreding: ervoor zorgen dat zo veel mogelijk kinderen - minder- én hoogbegaafden - goed aan hun trekken komen in het gewoon onderwijs. Sinds 1 september 2003 krijgt elke school voor gewoon onderwijs daarvoor dan ook extra uren zorg.

Aangezien het zorgbeleid deel uitmaakt van de dagelijkse organisatie van het onderwijs, behoort dit tot de autonomie van de school. Het is het schoolbestuur dat beslist hoe de toegekende en beschikbare zorguren worden verdeeld over de verschillende leerlingen/groepen. De uitbouw van een zorgbeleid in een school veronderstelt steeds het uitvoeren van zorgtaken op drie niveaus:

- De coördinatie van zorginitiatieven op het niveau van de school
- De coaching/ondersteuning van handelingen van de leerkrachten
- De begeleiding van de leerlingen

Hoe het zorgbeleid concreet uitgewerkt en georganiseerd wordt, verschilt van school tot school, omdat dit behoort tot de pedagogische autonomie van de school. Er bestaat dus geen vastgelegde procedure voor het handelen bij vaststelling van een specifieke zorgbehoefte bij een leerling.

LERAREN

62. Mag een leerkracht roken in de klas?

De wet is hier duidelijk. In lokalen waar kinderen onderwijs krijgen mag niet gerookt worden.

Sinds september 2008 geldt in alle Vlaamse scholen een totaal rookverbod voor leerlingen, leraren en ouders.

De school moet het rookverbod en de wijze waarop ze zal optreden tegen overtreders opnemen in het schoolreglement, het arbeidsreglement en het reglement voor derden die haar gebouwen en terreinen huren of gebruiken.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/infolijn/faq/rookverbod>

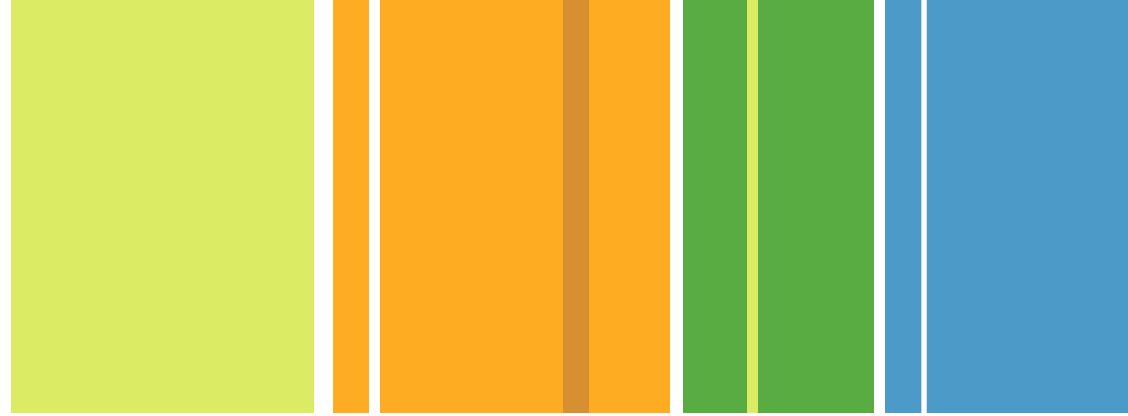
<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13996>

63. Wat als ik niet tevreden ben met de gang van zaken in de school van mijn kind?

Een eerste stap is uiteraard: het probleem gaan bespreken met de betrokken leerkracht en/of de directie. Eventueel kan een ouder uit de schoolraad of de oudervereniging (zie woordenlist en vraag 41) bij dit gesprek bemiddelen. Ook het CLB kan u in veel gevallen raad geven. Met echte klachten kunt u terecht bij het schoolbestuur. Het is immers het schoolbestuur dat de eindverantwoordelijkheid draagt voor de organisatie van het onderwijs in die specifieke school en dat ook de werkgever is van directie en leerkrachten.

De gegevens over het schoolbestuur moet u krijgen bij de eerste inschrijving van uw kind (zie vraag 35).

LESUREN

64. Wat leert mijn kind op school en leren alle kinderen hetzelfde?

Elk schoolbestuur beschikt over een grote autonomie. Het bepaalt zelf de inhoud van het basisonderwijs in de eigen school (scholen) en hoe er les gegeven wordt (de onderwijskundige methoden). Toch legt de overheid, voor de kwaliteit van het onderwijs, enkele basisregels op. Dat is vooral het geval wat betreft de inhoud van het onderwijs. Zo komen in het gewoon basisonderwijs ten minste, én waar mogelijk in samenhang, de volgende leergebieden aan bod:

- lichamelijke opvoeding;
- muzische vorming;
- Nederlands;
- wereldoriëntatie;
- wiskundige initiatie (kleuteronderwijs) of wiskunde (lager onderwijs);
- Frans.

In het gewoon lager onderwijs komen hier nog drie thema's bij die leergebiedoverschrijdend zijn.

Dit wil zeggen dat ze behandeld worden over de verschillende leergebieden heen. Deze thema's zijn: ICT, leren leren en sociale vaardigheden.

Sinds 1 september 1998 moeten scholen in het gewoon basisonderwijs ook rekening houden met de eindtermen en ontwikkelingsdoelen (zie woordenlijst).

Binnen deze door de overheid uitgetekende lijnen kunnen schoolbesturen zelf hun leerplannen opstellen.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/basisonderwijs/index.htm>

65. Krijgen alle kinderen evenveel dagen en evenveel uren les?

Misschien is het u ook al opgevallen, op sommige dagen moeten bepaalde kinderen naar school en andere niet. De ene school stopt 's avonds

ook vroeger dan de andere. Om dit te begrijpen moeten we even kijken hoe een schooljaar, een schoolweek en een schooldag georganiseerd zijn.

Het schooljaar begint op 1 september en eindigt op 31 augustus. Er zijn vijf vakantieperiodes: de herfstvakantie (één week), de kerstvakantie (twee weken), de krokusvakantie (één week), de paasvakantie (twee weken) en de 'lange' zomervakantie (van 1 juli tot 31 augustus). De data van de schoolvakanties zijn te vinden via de volgende link: <http://www.ond.vlaanderen.be/infolijn/faq/schoolvakanties>.

Voor zover die dagen niet in een vakantieperiode vallen, is er ook geen school op 11 november, paasmaandag, 1 mei, Hemelvaartsdag en de dag erna en op pinkstermaandag.

Scholen kunnen eventueel een afwijking van deze algemene regeling aanvragen, maar dat mag nooit tot gevolg hebben dat het totale aantal lessen per schooljaar vermindert.

Er zijn ook nog enkele vakantiedagen die elke school vrij kan nemen. Een school voor basisonderwijs beschikt zo over twee dagen, die ook in halve dagen opgenomen kunnen worden. Voor pedagogische studiedagen voor de leerkrachten kan een school de lessen gedurende anderhalve dag per schooljaar schorsen. Ook deze anderhalve dag mag de school in drie halve dagen opsplitsen.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9298>

Een school waarvan de lokalen gebruikt zijn voor verkiezingen kan de dag na deze verkiezingen de lessen schorsen.

Tot slot kunnen de lessen de laatste schooldag voor de zomervakantie een halve dag geschorst worden, zodat de school in staat is om opdrachten eigen aan het einde van het schooljaar (zoals oudercontacten) te realiseren.

Met uitzondering van ziekenhuisscholen volgen de kinderen per schoolweek 28 of 29 lestijden van 50 minuten. Ze worden in aantal gelijkmatig gespreid over vijf dagen, van maandag tot en met vrijdag.

De woensdagnamiddag is vrij.

Op een schooldag beginnen de lessen op zijn vroegst om 8 uur. Ze eindigen op zijn vroegst om 15 uur en uiterlijk om 17 uur. Er is een middagpauze van ten minste één uur.

66. Mag de school kiezen wanneer er pauze is?

Ook de praktische organisatie van de pauzes behoort tot de dagelijkse organisatie binnen de school. De school kan hier dus zelf over beslissen.

Zij moet hierbij het verplichte uur middagpauze wel respecteren.

67. Mag mijn kind naar huis als de verwarming op school kapot is?

Heeft uw kind het te koud of te warm in de klas, dan kunt u de preventieadviseur op school hierover aanspreken. Uw kind mag niet van school afwezig blijven of eerder naar huis gaan door de temperatuur in de klas.

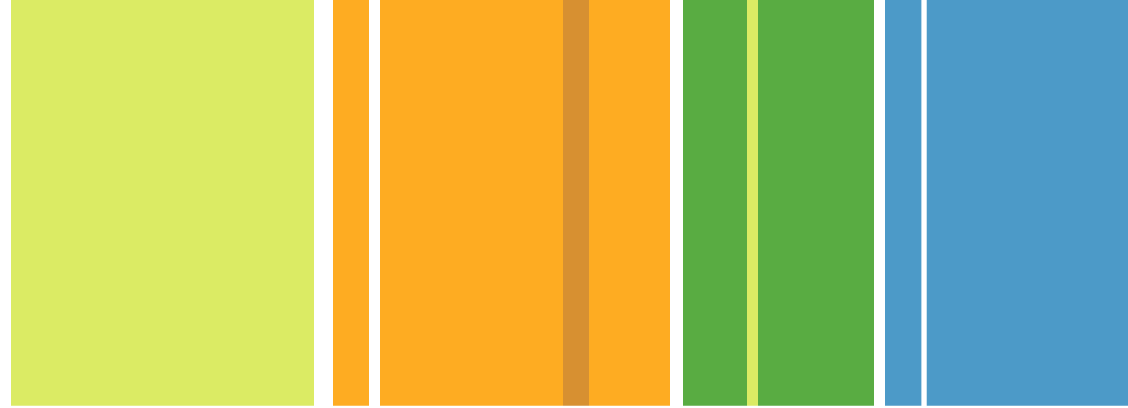
Er bestaan geen regels over de minimum- en maximumtemperatuur in een klaslokaal.

De onderwijsinspectie volgt daarom de wetgeving voor werknemers: het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming.

In een klaslokaal kan men spreken van ‘zeer licht werk’ en dan geldt een minimumtemperatuur van 20°C en een maximumtemperatuur van 30°C.

In een turnzaal verricht uw kind zwaarder werk: daar mag de temperatuur dus een stuk lager.

LUIZEN

68. Wat met luizen op school?

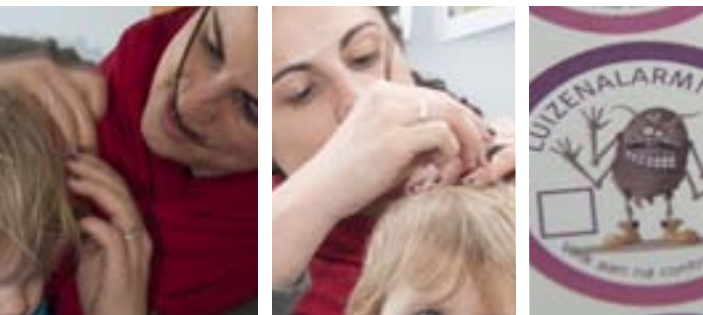
Luizen zijn elk schooljaar een zeer vervelend probleem, zowel voor ouders als voor kinderen. Wanneer kinderen luizen hebben, is het raadzaam dat de school contact opneemt met het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB). In samenspraak met het CLB beslist de school op welke manier ze acties zal ondernemen.

In de eerste plaats is het belangrijk dat de ouders, de leerlingen en het personeel voldoende informatie krijgen. Zo wijst men het best alle ouders op hun verantwoordelijkheid om hun kinderen zelf regelmatig te controleren. Afhankelijk van verschillende omstandigheden, zoals het aantal besmettingen, het voorkomen van recidieven of haardgezinnen of een weigering van behandeling, kan de school nog andere maatregelen nemen om de verspreiding via schoolcontacten te voorkomen. Een school kan er bijvoorbeeld voor opteren om, na overleg met het CLB, een screening van de leerlingen te doen. Scholen brengen het best de ouders niet alleen op de hoogte van de screening, maar ook van het resultaat van de screening. Uiteraard is het daarbij niet de bedoeling dat de namen van kinderen die met luizen besmet zijn publiekelijk bekend gemaakt worden. Ook andere maatregelen zijn mogelijk, zoals het contacteren van de gezondheidsinspectie en het sensibiliseren van ouders en leerlingen.

Meer informatie over de aanpak van luizen op school kunt u terugvinden via de onderstaande weblinks:

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=12258#189473>

<http://www.zorg-en-gezondheid.be/luizen>

OPVANG

69. Moet een school zorgen voor de opvang van mijn kind vóór en na de schooluren?

Een school moet instaan voor opvang en toezicht tijdens de periode van de normale aanwezigheid van de leerlingen. Deze periode loopt vanaf vijftien minuten voor de eerste les 's morgens tot vijftien minuten na de laatste les 's middags en vanaf vijftien minuten voor de eerste les 's namiddags tot vijftien minuten na de laatste les 's avonds. Vele scholen zorgen voor meer opvang, maar ze zijn daartoe niet verplicht. Een school kan voor deze vrijwillige opvang een financiële bijdrage van de ouders vragen.

70. Zijn er opvangmogelijkheden voor kinderen van ouders zonder vaste verblijfplaats?

Omdat kinderen baat hebben bij een stabiele schoolomgeving, kiezen ouders zonder vaste verblijfplaats vaak voor een internaat. Zo kan hun kind het hele schooljaar in dezelfde school doorbrengen. Ouders die hun leerplichtig kind toevertrouwen aan een door de overheid gefinancierd of gesubsidieerd internaat, kunnen een tegemoetkoming in het kostgeld krijgen.

71. Bestaan er internaten voor kinderen in het basisonderwijs?

Er zijn inderdaad een aantal internaten waar kinderen terecht kunnen die basisonderwijs volgen.

De adressen kunt u vinden via de volgende link: <http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/internaten/default.htm>

Wilt u uw kind in een internaat laten verblijven, dan moet u daar wel kostgeld voor betalen.

Ouders die geen vaste verblijfplaats hebben (zoals binnenschippers, kermis- en circusexploitanten en -artiesten en woonwagenbewoners) kunnen een tegemoetkoming in dit kostgeld krijgen, als ze hun leerplichtig kind toevertrouwen aan een internaat dat door de overheid gefinancierd of gesubsidieerd wordt (zie vorige vraag) .

OUDERLIJK GEZAG

72. Wie oefent bij niet-samenlevende ouders het ouderlijk gezag uit?

Niet-samenlevende ouders zijn:

- feitelijk gescheiden ouders;
- uit de echt gescheiden ouders;
- ouders die vroeger samenleefden;
- ouders die nooit hebben samengeleefd.

Ook wanneer ouders niet samenleven, blijven zij het ouderlijk gezag samen uitoefenen. Dit is het zogenaamde co-ouderschap. In afwijking van deze regel kan een rechter het ouderlijk gezag ook uitsluitend opdragen aan één van beide ouders. Dat is het exclusief ouderlijk gezag. De rechter kan ook een tussenoplossing uitwerken waarbij voor bepaalde beslissingen over de opvoeding van het kind de instemming van beide ouders vereist is, terwijl voor het overige één ouder alleen verantwoordelijk is.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13584>

73. Wie kan bij co-ouderschap beslissen over het schoollopen van een kind?

Bij co-ouderschap kan elk van beide ouders beslissingen nemen over het schoollopen van een kind. Enkele voorbeelden van beslissingen zijn:

- de keuze van een school en de inschrijving van het kind;
- de keuze voor gewoon of buitengewoon onderwijs;
- de keuze voor godsdienst of zedenleer of de vraag om vrijstelling ervan;
- beroep tegen tuchtmaatregelen.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13584>

74. Wie kan bij exclusief ouderlijk gezag beslissen over het schoollopen van een kind?

In deze situatie kan alleen de ouder aan wie het ouderlijk gezag toegevoerd is, beslissingen nemen. De andere ouder heeft recht om toezicht uit te oefenen op de opvoeding en recht op informatie (over bijvoorbeeld schoolresultaten en schoolverrichtingen), zonder hierbij beslissingsrecht te hebben.

Een voorbeeld: een vonnis geeft het exclusief ouderlijk gezag aan de vader. Hij mag alleen beslissen over de inschrijving van zijn kind, zelfs als de moeder het hiermee uitdrukkelijk niet eens is. Wel heeft deze moeder recht op informatie. Zij moet door de school ingelicht worden over bijvoorbeeld de schoolresultaten of oudercontacten.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13584>

75. Wat met ouders die door een rechterlijke beslissing ontzet zijn uit hun ouderlijk gezag?

Deze ouders hebben geen beslissingsrecht over de opvoeding of het onderwijs van hun kind. Ze hebben evenmin recht op informatie.

Meer informatie? <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13584>

76. Kan een kind bij co-ouderschap in twee verschillende scholen ingeschreven worden?

Dat kan niet. Ouders moeten het onderling eens worden over de keuze van de school voor hun kind. Lukt dat niet, dan kan de rechtbank een school voor het kind aanduiden.

PESTEN

77. Waar vind ik hulp als mijn kind gepest wordt?

Gepest worden op school is een traumatiserende ervaring voor kinderen en is schadelijk voor het welzijn en zelfvertrouwen.

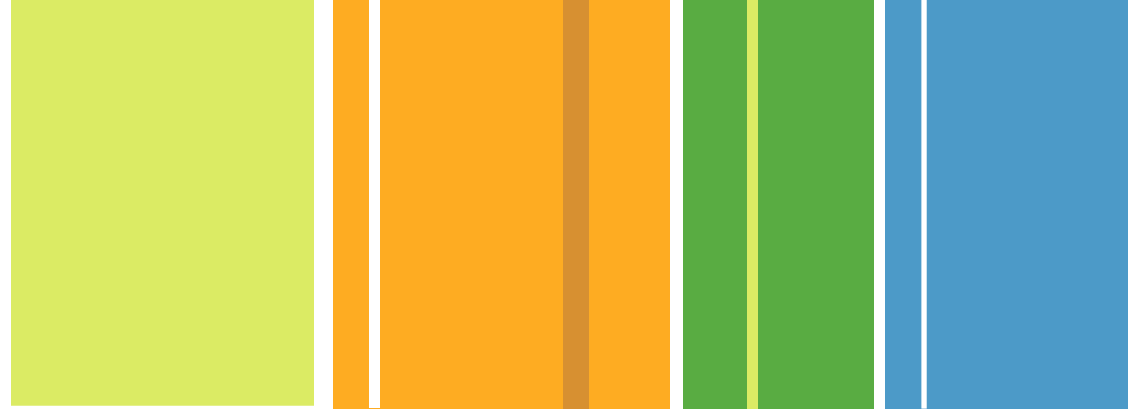
De school speelt een heel belangrijke rol in het opgroeien van kinderen en jongeren. Het is dan ook de taak van de school om erop toe te zien dat elke leerling zich goed voelt binnen de school. De gevolgen van pesten mogen niet onderschat worden. Daarom is het nodig om pesten zo snel mogelijk te laten stoppen. Pesten op school bederft bovendien het leer- en leefklimaat. Pesten houden niet vanzelf op en moeten dus aangepakt worden.

Over pesten en het bestrijden van pesten is geen regelgeving voorzien. De school beslist zelf hoe ze het pesten aanpakt en bestrijdt. Bij pesten op school moeten in de eerste plaats de leerkracht en de directie van de school aangesproken worden. U kunt het CLB inschakelen dat kan bemiddelen tussen ouders en directie. De scholen worden aangemoedigd om pesten aan te pakken. Zo is er elk jaar de Pesten-dat-kan-niet – prijs, een initiatief van Vlaams Overlegplatform Pesten. Met deze prijs worden scholen die het pesten op een originele en vooral efficiënte manier aanpakken, in de kijker gezet.

Hierbij vindt u de gegevens van enkele organisaties die zich bezighouden met pesten/gepest worden. Zij helpen kinderen om zich meer weerbaar op te stellen en om ervaringen met pesten te verwerken. Ook ouders kunnen hier terecht om te leren hoe zij hun kind het best kunnen helpen en bijstaan.

- vzw Awel, via het gratis nummer 102 of de website www.awel.be;
- vzw Limits, Tiensevest 40 te Leuven, of de website www.limits.be, als het kind problemen heeft met een volwassene ;

PRIVACY

78. Mag een school mij allerlei persoonlijke gegevens vragen?

Het kan inderdaad gebeuren dat de school u vraagt om een formulier in te vullen met op het eerste gezicht erg persoonlijke gegevens (of de moeder een diploma secundair onderwijs heeft, of de thuistaal het Nederlands is...).

Hoogstwaarschijnlijk stelt de school u deze vragen in het kader van het gelijke onderwijskansenbeleid. Scholen die een bepaald percentage leerlingen hebben die aan bepaalde criteria voldoen, kunnen immers aanvullende lestijden krijgen.

Dankzij deze lestijden zijn ze beter gewapend om leerlingen die (door sociale, economische of culturele achtergrondskennmerken) risico lopen op schoolachterstand, zo goed mogelijk te begeleiden. De school stuurt deze gegevens door naar het Agentschap voor Onderwijsdiensten.

Op basis van de privacywetgeving heeft u het recht om deze gegevens niet door te geven. De school hoort u trouwens op dit recht te wijzen. Geeft u de gegevens niet door, dan heeft dit wel tot gevolg dat de school daardoor allicht minder lestijden krijgt.

79. Moet mijn kind op de klasfoto?

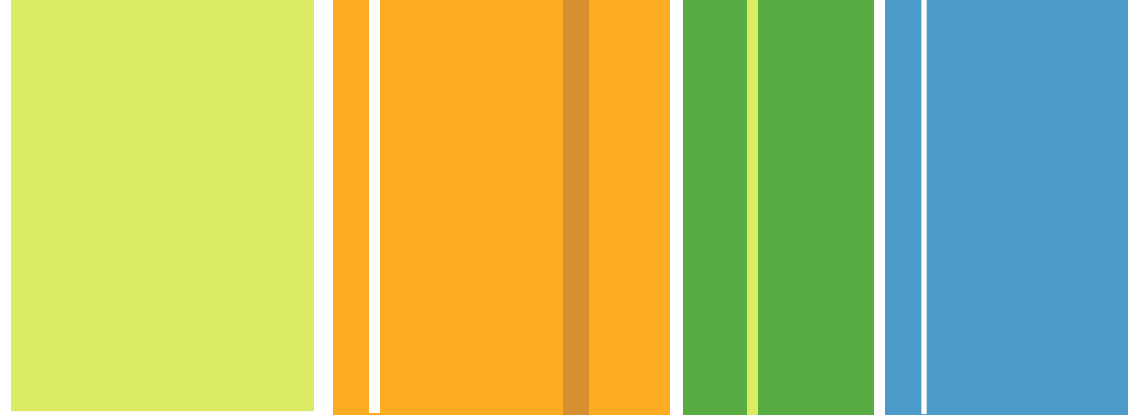
Neen, de school kan niet verplichten dat uw kind op de foto staat, maar het zou jammer zijn als uw kind de klasfoto zou missen. Op de meeste scholen worden jaarlijks klasfoto's genomen. Een mooie herinnering voor later en handig voor leraren om de namen van de kinderen snel te kennen.

80. De school publiceert foto's en filmpjes van schoolactiviteiten op de schoolwebsite. Mag dat?

Alleen als dat in het schoolreglement staat, mag de school filmpjes en foto's publiek maken.

Maar als uw kind er niet close op staat, moet de school u alleen informeren dat ze zulke beelden van uw kind neemt. Uw expliciete schriftelijke toestemming is dan niet vereist.

SCHULKOSTEN

81. Kan een school geld vragen voor de inschrijving van mijn kind?

Volgens de grondwet is de toegang tot het onderwijs kosteloos tot het einde van de leerplicht. Ook de toegang tot het kleuteronderwijs, hoewel dit geen leerplichtonderwijs is, is gratis.

Dat wil niet zeggen dat u nooit iets zal hoeven te betalen voor uw schoolgaand kind. Het betekent wel dat een basisschool die door de overheid gefinancierd of gesubsidieerd wordt geen direct of indirect inschrijvingsgeld mag vragen (zoals bijvoorbeeld in het hoger onderwijs wel gebeurt). Geen direct inschrijvingsgeld betekent dat de school geen geld mag vragen bij de inschrijving zelf. Geen indirect inschrijvingsgeld betekent ook dat de school geen te hoge kosten mag aanrekenen voor zaken waarvoor in principe wel een bijdrage gevraagd mag worden aan de ouders. De school mag evenmin bijdragen vragen voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/schoolkosten/basis/faq>

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13875>

Met vragen over de toepassing van deze principes en met klachten over inbreuken erop kunt u terecht bij de commissie Zorgvuldig Bestuur. Meer informatie over deze commissie vindt u in de woordenlijst. Het adres vindt u eveneens in de woordenlijst.

82. Welke materialen moet de school gratis voorzien voor mijn kind?

Sinds 1 september 2007 moet in alle basisscholen de decretale kosteloosheid van wat nodig is om de ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen te bereiken, strikt gerespecteerd worden. Dit betekent dat hiervoor geen kosten aan ouders mogen worden doorgerekend. Op dat vlak geldt een absolute kosteloosheid. Er is een limitatieve lijst opgesteld van wat hieronder begrepen wordt.

Deze lijst kunt u vinden via de volgende link:

<http://edulex.vlaanderen.be/edulex/ozb/3105.doc>

Geen enkele basisschool kan dus kosten aan ouders doorrekenen voor zaken die in deze lijst vermeld staan.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/schoolkosten/basis/faq>

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13875>

83. Wat is de scherpe maximumfactuur?

De scherpe maximumfactuur geldt voor kosten die gepaard gaan met activiteiten of verplichte materialen die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen en ontwikkelingsdoelen en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen. Hiervoor geldt een scherpe maximumfactuur.

Omzeggens alle scholen gebruiken meer materialen en bieden meer activiteiten aan dan strikt noodzakelijk voor de eindtermen of de ontwikkelingsdoelen. Het gaat hier om activiteiten zoals toneelbezoek, zwemlessen buiten het schooljaar gratis zwemmen, sportactiviteiten, eendaagse uitstappen...

Scholen rekenen voor deze ‘verlevendiging’ veelal ook kosten door aan de ouders.

Het is absoluut de bedoeling dat scholen verder in de mogelijkheid blijven om in functie van het pedagogisch project eigen accenten te leggen.

Onder de scherpe maximumfactuur vallen:

- Activiteiten tijdens de schooltijd die niet noodzakelijk zijn voor ODET (ontwikkelingsdoelen en eindtermen);
- Materialen die niet noodzakelijk zijn voor ODET maar die de school toch verplicht aan te kopen door de ouders en waarvoor de ouders niet zelf de kostprijs kunnen bepalen. Dit kan zijn doordat de ouders het materiaal op school moeten aankopen (tegen een door de school vastgelegde prijs), of doordat de school het materiaal zodanig specificeert dat

ouders geen enkele prijsmarge meer hebben.

Op dit principe van wat onder de scherpe maximumfactuur valt, is één uitzondering mogelijk: kledij die de school verplicht oplegt kan uit het bedrag van de scherpe maximumfactuur gehaald worden.

De bedragen van de scherpe maximumfactuur zijn:

Voor het kleuteronderwijs:

2- en 3-jarigen: 25 euro

4-jarigen: 35 euro

5-jarigen en leerplichtige kleuters: 40 euro

Voor het lager onderwijs:

70 euro per leerjaar

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/schoolkosten/basis/faq>

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13875>

84. Wat is de minder scherpe maximumfactuur?

De minder scherpe maximumfactuur geldt voor kosten voor meerdaagse extra-muros-activiteiten.

Heel wat scholen organiseren in het basisonderwijs meerdaagse uitstappen. Ook hier is het niet de bedoeling om deze praktijk onmogelijk te maken. Voor veel leerlingen is het een hele belevenis om samen met de klasgenootjes op stap te gaan, er kunnen dan ook heel wat sociale vaardigheden geoefend worden.

Hoewel ouders nooit verplicht kunnen worden om hun kind te laten deelnemen aan meerdaagse uitstappen en niet deelnemende kinderen in die periode zinvolle vervangactiviteiten op school aangeboden moeten

krijgen (zie vraag 2), is het toch de bedoeling dat zo veel mogelijk leerlingen kunnen deelnemen.

De bedoeling van de invoering van de maximumfactuur voor meerdaagse uitstappen is excessen weg te werken zoals dure sneeuwklassen en skireizen, waarvan een aantal leerlingen om financiële redenen uitgesloten wordt.

Ook met goedkopere alternatieven zoals bosklassen of zeeklassen kunnen de beoogde doelstellingen bereikt worden.

Voor het kleuteronderwijs mag geen bijdrage meer gevraagd worden aan de ouders. Dat betekent niet dat scholen met hun kleuters niet op meerdaagse uitstap mogen gaan. De praktijk wijst uit dat heel weinig scholen dat doen.

De maximumfactuur voor meerdaagse extra-muros-activiteiten voor het lager onderwijs bedraagt voor het volledig lager onderwijs (dus niet per leerjaar!) 400 euro.

Meerdaagse uitstappen die volledig buiten de schooluren vallen, zoals een reis in de vakantie, vallen niet onder deze maximumfactuur.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/schoolkosten/basis/faq>

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13875>

85. Waarvoor mag een school nog geld vragen?

Alle kosten die niet onder ODET, de scherpe maximumfactuur en/of de maximumfactuur voor meerdaagse uitstappen vallen, maar die een school toch aan de ouders wenst door te rekenen, moeten worden opgenomen in de bijdrageregeling. Het gaat hier veelal om diensten die de school aan de ouders aanbiedt en waar ouders geen gebruik van hoeven te maken: het toezicht, de maaltijden, drankjes, aanbod aan sport of lessen Frans na de schooltijd.

De bijdrageregeling moet worden besproken in de schoolraad, en bij het begin van het schooljaar meegedeeld aan de ouders. De bijdrageregeling

moet ook de afwijkingen voorzien die kunnen worden toegekend.

Hierbij geldt evenwel het principe dat de kosten die aan de ouders door- gerekend worden, in verhouding moeten zijn tot de geleverde prestatie.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/schoolkosten/basis/faq>

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13875>

86. Waarvoor vraagt de school geen geld, maar moet ik zelf een budget voorzien?

Kinderen die naar school gaan, hebben een bepaalde basisuitrusting nodig: een boekentas, kaften, een pennenzak...

De bedoeling is dat ouders deze producten naar eigen inzicht op de vrije markt kunnen aankopen, zodat ze ook de prijsmarge zelf in de hand hebben. De school komt hier in principe niet tussen.

Als de school deze basisuitrusting zodanig begint te specificeren met als gevolg dat de prijsmarge voor ouders volledig wegvalt, dan veroorzaakt de school zelf dat de basisuitrusting naar de categorie van de scherpe maximumfactuur moet verhuizen.

87. Ik heb problemen met het betalen van de schoolfactuur. Wat kan ik doen?

Scholen beslissen autonoom hoe ze de bedragen opvragen aan de ouders. Dat kan met een trimestriële betaling, via een maandelijks factuur...

Scholen kunnen deze bijdragen in elk geval niet in één keer opvragen. Het is een verplichting voor de scholen om te voorzien in de mogelijkheid tot een betaling over minstens drie keer, verspreid over het schooljaar.

U kunt als ouders steeds aan de school vragen om een individueel spaarplan op te stellen.

88. Kan ik een schooltoelage krijgen?

Een schooltoelage is een som geld die u kunt krijgen om de studies van uw kind te bekostigen. Iedere ouder kan een schooltoelage aanvragen, maar heeft er daarom nog niet automatisch recht op.

Er zijn echter verschillende voorwaarden om een toelage te krijgen. Het inkomen mag bijvoorbeeld niet te hoog zijn, uw kind moet regelmatig naar school gaan...

Lees alles over de voorwaarden en bedragen op:

<http://www.ond.vlaanderen.be/studietoelagen>

89. Kan ik bij de inschrijving van mijn kind al een zicht krijgen op de financiële bijdragen die van de ouders gevraagd zullen worden?

Dit kan en is zelfs wettelijk verplicht. Sinds 1 september 2002 moet de bijdrageregeling via het schoolreglement aan de ouders kenbaar gemaakt worden. Dat kan als onderdeel van het schoolreglement of als bijlage erbij.

Het schoolreglement wordt u bij de inschrijving ter ondertekening voorgelegd (zie vraag 34).

De bijdragelijst bevat een opgave van de verschillende categorieën kosten waarvoor een tussenkomst van de ouders gevraagd kan worden. Voor zover mogelijk wordt er een raming gemaakt van het maximale bedrag per categorie. De bijdragelijst wordt telkens aangepast wanneer zich fundamentele wijzigingen voordoen.

Het is de bedoeling dat op basis van de gegevens in het schoolreglement de ouders een inschatting kunnen maken van de grootte van de jaarlijkse bedragen die kunnen worden gevraagd. Zo komen ze in de loop van het schooljaar niet voor verrassingen te staan.

Over de bijdragelijst moet de school overleg plegen met de schoolraad (waarin ook ouders zetelen, zie woordenlijst). Binnen dit overleg moet er ook een regeling uitgewerkt worden voor minder goeie ouders. Deze afwijking op de bijdrageregeling komt dan eveneens in het schoolreglement.

90. Waar kan ik terecht met vragen of klachten over de kosteloosheid?

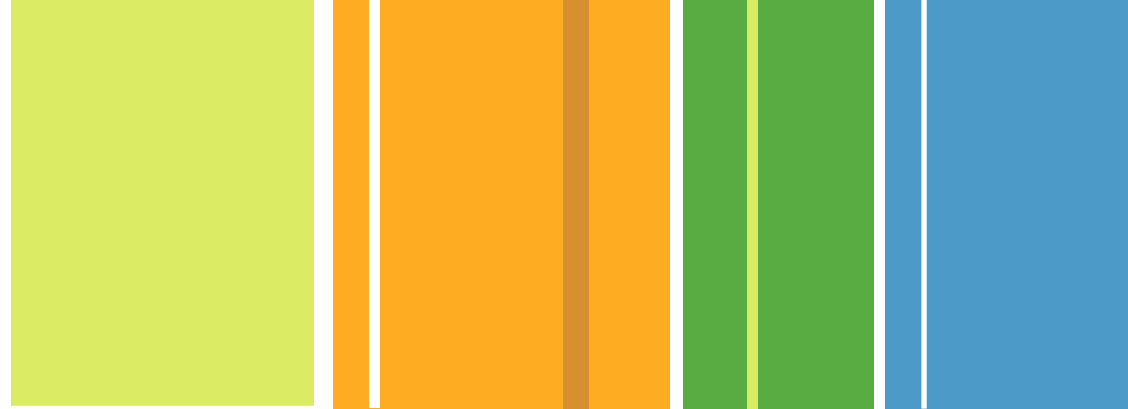
Waar de grens ligt tussen datgene waarvoor wel en niet betaald moet worden, is niet altijd duidelijk, niet voor de ouders en niet voor de school.

De eerste stap is natuurlijk om daar met de school over te spreken, zelf of via de vertegenwoordiging van de ouders.

Als ouder kunt u ook terecht bij het Informatiepunt voor Ouders en leerlingen en bij de commissie Zorgvuldig Bestuur (adres zie woordenlijst).

Het Informatiepunt geeft algemeen advies over rechten en plichten van ouders en leerlingen. De commissie behandelt, naast vragen en klachten over praktijken in strijd met de kosteloze toegang, ook vragen en klachten over zorgvuldig bestuur. U vindt nog meer uitleg in de woordenlijst.

SCHOOLREGLEMENT

91. Moet ik als ouder het schoolreglement ondertekenen?

Ja, in het begin van het schooljaar ondertekenen de ouders het schoolreglement. U moet dan ook het schoolreglement naleven.

Als u niet akkoord gaat met aspecten uit het reglement, is het misschien beter om een school te zoeken waarvan het reglement en het pedagogisch project beter aansluiten bij uw persoonlijke visie.

92. Mag de school midden in het schooljaar het schoolreglement zelf aanpassen?

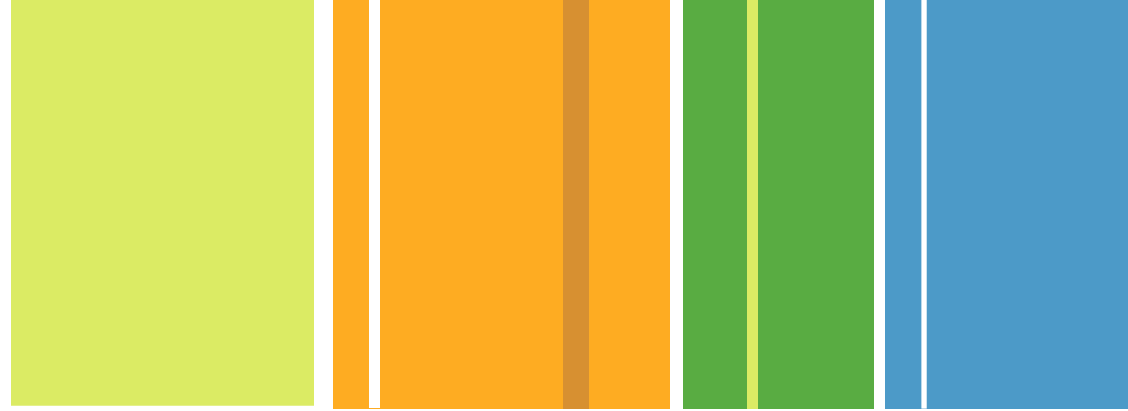
Een school kan het schoolreglement veranderen, als dit het gevolg is van gewijzigde of nieuwe regelgeving.

Als het schoolbestuur het reglement wil veranderen, dan moet zij dat eerst bespreken in de schoolraad en daarna opnieuw aan de ouders voorleggen. Meestal wacht de school tot het begin van een nieuw schooljaar om het reglement aan te passen.

93. Mag de school frisdrank verbieden?

Ja, dat mag, eventueel in het kader van het gezondheidsbeleid. Een school kiest zelf of ze frisdranken wil verbieden of niet. Sommige scholen staan toe dat leerlingen zelf frisdrank meebrengen, andere voorzien zelf dranken. Nog andere scholen laten helemaal geen frisdrank toe. Raadzaam is om het schoolreglement er goed op na te kijken.

SCHOOLKEUZE

94. Hoe kies ik een school voor mijn kind?

Ouders kunnen vrij een school voor hun kind kiezen. Deze keuzevrijheid staat in de grondwet ingeschreven en is in 1997 bevestigd door het decreet basisonderwijs.

Als ouder heeft u de vrije keuze tussen officieel onderwijs en vrij onderwijs. Wat deze begrippen betekenen is uitgelegd in de woordenlijst. Deze vrije keuze houdt meer in dan het recht om uw kind naar om het even welke officiële of vrije school te sturen. Het betekent ook dat u een beroep op de overheid kunt doen als u officieel onderwijs voor uw kind wenst en dat binnen een afstand van vier kilometer niet vindt. U kunt dan namelijk vragen dat de overheid ofwel een officiële school financiert of subsidieert, ofwel bijdraagt in de kosten van het vervoer naar dergelijke school. Hetzelfde geldt wanneer u voor uw kind vrij onderwijs wenst, gebaseerd op een erkende godsdienst of een erkende levensbeschouwing, en dat binnen een afstand van vier kilometer evenmin kunt vinden. Wanneer ouders van ten minste zestien leerlingen deze vraag stellen, is de overheid zelfs verplicht om, afhankelijk van wat de ouders wensen, een officiële of een vrije school te financieren of te subsidiëren.

Welke (officiële of vrije) school u dan concreet voor uw kind kiest, bepaalt u natuurlijk zelf. Elke school is anders en heeft haar eigen kijk op opvoeding en onderwijs, een eigen schoolcultuur. Misschien vindt u het vooral belangrijk dat de school uw eigen geloofsovertuiging deelt.

Of misschien zijn praktische overwegingen doorslaggevend en kiest u voor de meest nabije school of voor een school die 's avonds nog opvang voor uw kind kan bieden. Hoe dan ook, het is zeker zinvol om u vooraf goed te informeren. U kunt bijvoorbeeld gaan spreken met andere ouders, een informatieavond bijwonen of een kijkje gaan nemen in de school zelf en er de sfeer opsnuiven.

95. Hoe weet ik of de school die ik kies goed onderwijs biedt?

Natuurlijk willen alle ouders een goede school voor hun kind. In deze bezorgdheid staan ze niet alleen. Ook de Vlaamse overheid wil kwaliteitsvolle scholen. Daarom heeft ze haar onderwijsinspectie, die onderzoekt of de scholen voldoen aan de verwachtingen en of ze degelijk onderwijs geven. Krijgen kinderen er de minimale basisvorming en kunnen ze zich op alle gebieden ontplooien? Heeft de school een

visie, weet ze wat ze wil bereiken? De onderwijsinspectie kijkt ook toe of de scholen de wettelijke voorschriften naleven: is er genoeg hygiëne op school, volgt de school goedgekeurde leerplannen...?

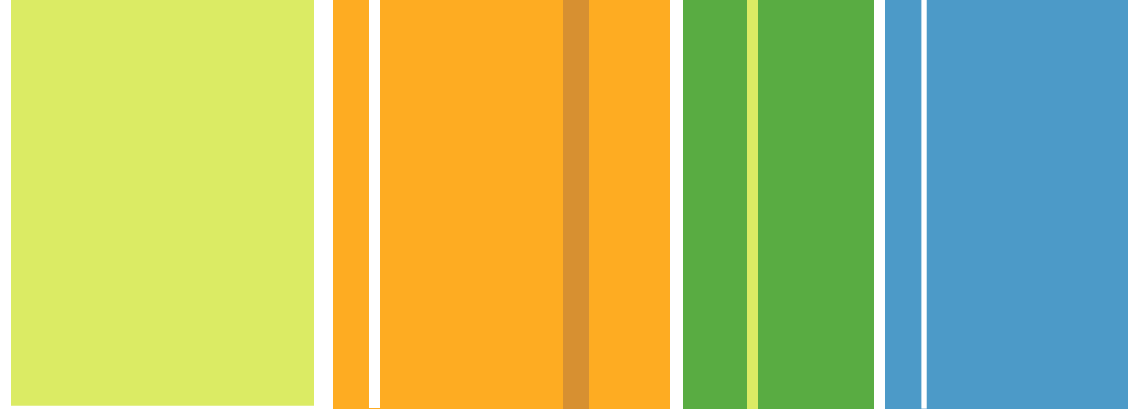
96. Heb ik het recht om het verslag van de doorlichting van een school in te kijken?

Het verslag van de doorlichting door de inspectie is in de eerste plaats geschreven voor het schoolbestuur, de directeur en de leerkrachten. Een directeur moet het evenwel ook voorleggen aan de schoolraad. Dat is een orgaan waarin ook de ouders vertegenwoordigd zijn (zie woordenlijst). Iedereen kan de verslagen inkijken via de volgende link: <http://www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen>

97. Mag ik mijn kind naar een anderstalige school sturen?

Dat mag inderdaad. Woont u in Vlaanderen, dan mag u bijvoorbeeld uw kind naar een Franstalige school in Wallonië sturen. Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een specifieke regeling. Wie in dit arrondissement woont, kiest vrij de onderwijstaal van zijn of haar kind. U kiest dus zelf of u uw kind naar een Nederlandstalige of een Franstalige school stuurt. Woont u erbuiten, dan kan uw kind wel in een Brusselse school opgenomen worden, maar dan moet het er onderwijs volgen in de taal van de streek waar het vandaan komt. Een kind uit Vlaams-Brabant bijvoorbeeld moet in Brussel naar een Nederlandstalige school gaan. Als u in een taalverklaring vermeldt dat de moedertaal of de gebruikelijke taal van het kind de andere landstaal is (in dit geval dus Frans), mag uw kind onderwijs in deze andere taal volgen.

Het is belangrijk om vanaf het begin goed na te denken over een taalkeuze voor de toekomst. Het gaat hier liefst om een keuze op lange termijn. Vaak veronderstellen mensen dat wisselen van taalstelsel, bijvoorbeeld in het tweetalige Brussel, de toekomstkansen van een kind vergroot. In werkelijkheid blijkt soms het tegendeel. Er kunnen zich immers nogal eens moeilijkheden voordoen bij veranderingen van taalstelsel. Er kan achterstand optreden die effect kan hebben op het volgen van de lessen in beide taalstelsels. Stuurt u uw kind naar een anderstalige school, hou er dan ook rekening mee dat de bepalingen in deze gids er allicht niet of maar gedeeltelijk van toepassing zullen zijn.

SCHOOLVERANDEREN

98. Kan mijn kind, eenmaal het ingeschreven is, nog van school veranderen?

Vroeger was het voor kinderen in het basisonderwijs niet zo gemakkelijk om tijdens het schooljaar van school te veranderen. Sinds 1 september 1997 hebben de ouders hier de volle verantwoordelijkheid voor gekregen. U oordeelt zelf of het verantwoord is dat uw kind van school verandert.

Dat kan op om het even welk ogenblik van het schooljaar. Er is geen goedkeuring van de directeur, inspecteur, departement Onderwijs of minister vereist. De nieuwe school die uw kind inschrijft moet de oude school van deze inschrijving op de hoogte brengen. De oude school zal het kind dan uitschrijven.

Een leerling kan immers maar in één school tegelijk ingeschreven zijn.

Daarom is het belangrijk dat u bij schoolverandering de nieuwe school correct mededeelt waar uw kind voorheen ingeschreven was, zelfs al is het - wat soms voorkomt bij niet-leerplichtige kinderen - nooit effectief op die school aanwezig geweest. De nieuwe school zal uw kind anders niet kunnen meetellen voor het werkingsbudget en de personeelsformatie. Dat zijn de middelen die ze van de overheid krijgt op basis van het aantal regelmatige leerlingen.

Een schoolverandering van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs is pas mogelijk als uw kind over een inschrijvingsverslag beschikt waaruit blijkt welk type van buitengewoon onderwijs aangewezen is (zie woordenlijst).

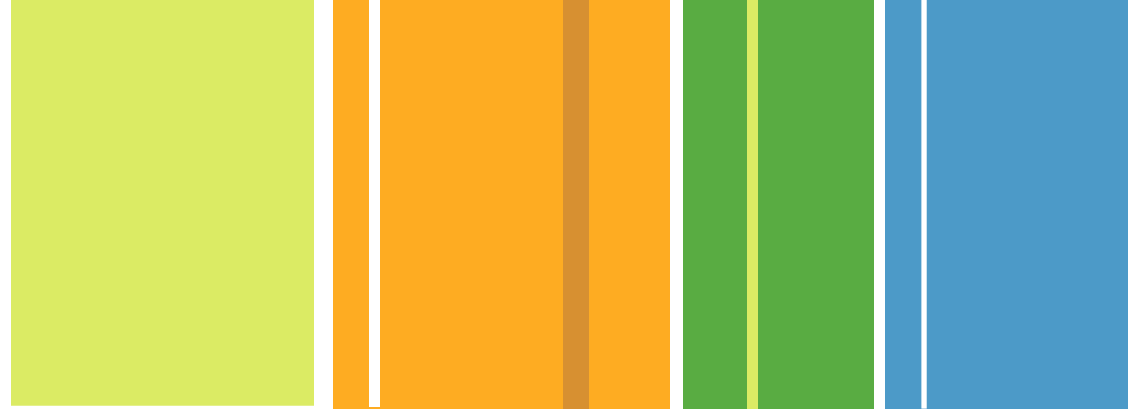
Het is erg belangrijk om goed na te denken vóór u beslist uw kind van school te laten veranderen. Dat is zeker het geval wanneer u zoiets overweegt wegens moeilijkheden, conflictsituaties...

Veranderen van school lijkt dan vaak een oplossing. Maar in de nieuwe school kunnen de oude problemen opnieuw opduiken, soms zelfs in nog ergere mate. Bovendien kan vaak van school wisselen de schoolloopbaan van uw kind negatief beïnvloeden.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13022>

STRAFFEN EN SCHORSEN

99. Mag de school een kind als straf naar huis sturen?

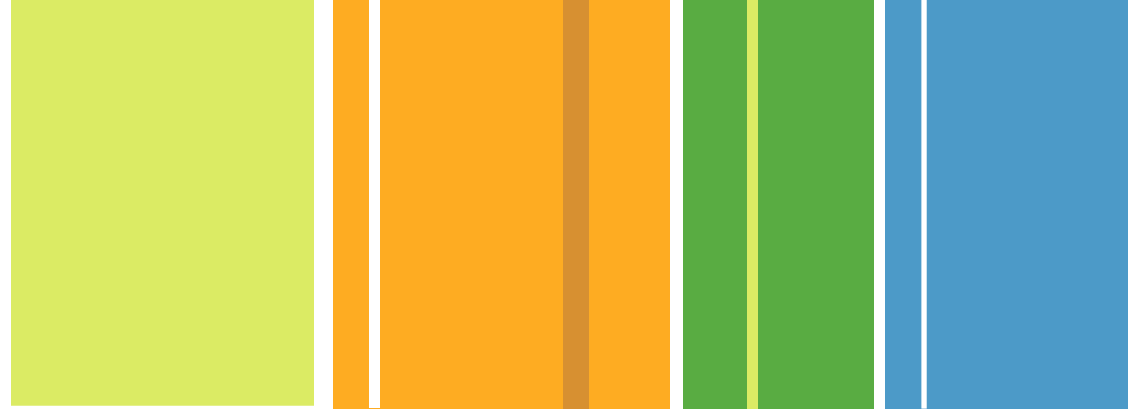
Dat mag niet. Soms voelt een school zich wel verplicht om een leerling te schorsen of uit te sluiten. Een schorsing betekent dat het kind gedurende een bepaalde periode de lessen en activiteiten van zijn leerlingengroep niet mag volgen. Een uitsluiting betekent dat de leerling definitief uit de school verwijderd wordt op het ogenblik dat hij of zij in een andere school is ingeschreven. Deze beide tuchtmaatregelen betekenen echter niet dat de betrokken leerling niet op school hoeft te zijn! Hij of zij moet op school opgevangen worden tot de tijd van schorsing voorbij is of, bij uitsluiting, tot hij of zij in een andere school is opgenomen. Een kind kan dus niet zomaar op straat gezet worden of naar huis gestuurd. De tijd van opvang voor een uitgesloten leerling duurt hoogstens één maand (vakantieperiodes niet inbegrepen).

Sinds september 1998 is elke basisschool verplicht om de procedure bij schorsing voor méér dan een dag of bij uitsluiting schriftelijk vast te leggen in het schoolreglement (zie woordenlijst). Zo moet er een advies zijn van de klassenraad (zie woordenlijst). Als ouder moet u ook inzage krijgen in het tuchtdossier van uw kind en moet u gehoord worden. Bovendien moet het schoolbestuur de beslissing om een leerling te schorsen of uit te sluiten schriftelijk motiveren.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9314>

TOELATINGSVOORWAARDEN

100. Op welke leeftijd mag mijn kind naar de kleuterklas?

In het buitengewoon kleuteronderwijs mag een kind naar school gaan vanaf de dag dat het twee jaar en zes maanden geworden is.

In het gewoon kleuteronderwijs mag het kind evenwel pas naar school gaan vanaf de eerste instapdatum nadat het kind twee jaar en zes maanden geworden is.

Er zijn elk schooljaar zeven instapdata, namelijk de eerste schooldag na elke vakantieperiode, de eerste schooldag van februari en de eerste schooldag na Hemelvaartsdag. De vijf vakantieperiodes zijn de herfstvakantie, de kerstvakantie, de krokusvakantie, de paasvakantie en de zomervakantie.

De data van de schoolvakanties in de volgende schooljaren kunt u vinden via de volgende link: <http://www.ond.vlaanderen.be/infolijn/faq/schoolvakanties>

Een kleuter die twee jaar en zes maanden wordt op een instapdatum, kan vanaf die dag effectief naar school gaan.

Een voorbeeld van deze regeling in het gewoon kleuteronderwijs: een kind geboren op 5 juni 2010 wordt twee jaar en zes maanden op 5 december 2012. Het kind mag naar school gaan vanaf 7 januari 2013. Dat is de eerste instapdatum nadat het kind twee jaar en zes maanden geworden is, namelijk de eerste schooldag na de kerstvakantie.

Vanaf de leeftijd van drie jaar gelden de instapdata niet. Een kind kan dan op elk moment effectief instappen. In het buitengewoon kleuteronderwijs gelden de instapdata evenmin (zie volgende vraag).

Voor kinderen die vroeger instappen dan op driejarige leeftijd organiseren scholen vaak afzonderlijke klasjes. Om de overgang (van thuis of kinderopvang) naar school voor de allerkleinste kleuters zo vlot mogelijk te laten verlopen, kunnen in het gewoon kleuteronderwijs kinderverzorgers ingeschakeld worden. Scholen die ten minste 35 kleuters hebben, krijgen daarvoor van de overheid uren kinderverzorging.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13126>

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13865>

101. Vanaf welke leeftijd kan een kind naar het buitengewoon kleuteronderwijs?

De leeftijdsvoorwaarde voor de toegang tot het buitengewoon kleuteronderwijs is dezelfde als deze voor het gewoon kleuteronderwijs (zie vorige vraag). Wel gelden in het buitengewoon kleuteronderwijs de instapdagen niet. Concreet betekent dit dat inschrijven én instappen er momenteel kan op elk ogenblik vanaf de leeftijd van twee jaar en zes maanden.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13865>

102. Wanneer stapt mijn kind over naar het lager onderwijs?

Zes jaar is de gebruikelijke leeftijd waarop een kind overstapt van de kleuterklas naar de lagere school. Concreet is dat op 1 september van het burgerlijk jaar waarin het kind zes jaar wordt.

Het is ook de leeftijd waarop de weinige kinderen die geen kleuteronderwijs gevolgd hebben gewoonlijk instappen in de lagere school. Deze overstap of instap op zes jaar valt samen met het begin van de leerplicht.

Onderzoek wijst echter uit dat kinderen die geen of nauwelijks kleuteronderwijs gevolgd hebben, met een grote achterstand starten in het lager onderwijs. Dat is zeker zo als ze niet vertrouwd zijn met de onderwijstaal. De meeste vijfjarigen zijn ingeschreven in een kleuterschool maar een groep kinderen gaat heel onregelmatig naar school. Zij starten met een taal- en leerachterstand die later nog moeilijk weg te werken valt. Daarom is het de bedoeling dat alle zesjarige kinderen al een schooljaar Nederlandstalig kleuteronderwijs volgen vooraleer ze de stap naar het lager onderwijs zetten. Leerlingen die al bij de start van het lager onderwijs kampen met een achterstand, hebben het immers

bijzonder moeilijk. Deze maatregel moet de slaagkansen verhogen van de leerlingen die niet (voldoende) deelnemen aan het Nederlandstalige kleuteronderwijs.

Daarom moet een leerling sinds het schooljaar 2010-2011, om toegelaten te worden tot het lager onderwijs, aan één van de volgende voorwaarden voldoen:

- het voorgaande schooljaar ingeschreven zijn geweest in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende Nederlandstalige school voor kleuteronderwijs en gedurende die periode ten minste **220 halve dagen** aanwezig zijn geweest.
- voldoen aan een proef die peilt naar de kennis van het Nederlands, nodig om het lager onderwijs aan te vatten. Het CLB waarmee de school waar de betrokken leerling zich aanbiedt een beleidscontract heeft, of de school waar de betrokken leerling zich aanbiedt, zijn bevoegd om de taalproef af te nemen. School en CLB beslissen onderling wie van hen beide optreedt als afnemer.
- beschikken over een bewijs dat de leerling het voorafgaande schooljaar onderwijs heeft gevolgd in een Nederlandstalige onderwijsinstelling uit een lidstaat van de Nederlandse Taalunie. Momenteel komen alleen attesten uit Nederland daarvoor in aanmerking.

De drie hierboven beschreven voorwaarden zijn niet van toepassing op leerlingen die worden ingeschreven in Franstalige scholen die gelegen zijn in de rand- en taalgrensgemeenten in Vlaanderen.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/basisonderwijs/kleuterparticipatie/ouder/faq/toelating>

Niettemin kan het zijn dat u als ouder, al dan niet samen met de school, twijfelt of uw kind op zes jaar klaar is voor de stap naar het lager onderwijs. U twijfelt dan aan de schoolrijpheid van uw kind.

Een kind noemt men schoolrijp als het de kennis, de vaardigheden en de houdingen bezit die nodig zijn om goed te kunnen starten met lezen, schrijven en rekenen.

Schoolrijpheid is dan ook een voorwaarde tot succes in het eerste leer-

jaar. In veel scholen wordt de schoolrijpheid van kinderen getest door het CLB (zie volgende vraag).

Wanneer een kind bepaalde vaardigheden onvoldoende beheerst, is dat nog geen reden tot ongerustheid. Signalen moeten wel ernstig genomen worden. Als ouder kunt u hierover steeds spreken met de school. Bij onzekerheid kan er een extra onderzoek naar de schoolrijpheid van uw kind aangevraagd worden.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13126>

103. Wat als men mij zegt dat mijn kind op zes jaar niet rijp is voor het lager onderwijs?

Na het onderzoek naar de schoolrijpheid kunt u de raad krijgen om uw kind, ook al is het zes jaar, nog een jaar langer in de kleuterklas te houden. Als ouder kunt u deze raad van de school of het CLB al dan niet opvolgen. Het is dus geen bindend advies. Als ouder neemt u zelf de uiteindelijke beslissing.

Voor leerplichtige kinderen die nog geen kleuteronderwijs volgden, is alleen een advies van een CLB vereist.

Soms ervaren ouders de raad om hun kind langer in de kleuterschool te houden als een vorm van ‘zittenblijven’. Toch is het belangrijk te beseffen dat dit advies in het belang van het kind gegeven wordt. Het is dan ook nodig dat u als ouder samen met de kleuteronderwijzer de motieven voor het advies bespreekt en afweegt, zodat u de juiste beslissing kunt nemen.

104. Hoelang kan, als dat nodig is, de overstap naar het lager onderwijs uitgesteld worden?

Het gewoon kleuteronderwijs kan maar met één jaar verlengd worden.

Het buitengewoon kleuteronderwijs kan met twee jaar verlengd worden. De overstap naar het lager onderwijs kan hier dus uitgesteld worden tot acht jaar.

Als ouder beslist u zelf over dit verlengd kleuteronderwijs, na hierover advies gekregen te hebben van de klassenraad en van het CLB. Tijdens dit verlengd verblijf moet een leerplichtige kleuter dagelijks aanwezig zijn op school, net zoals zijn leeftijdsgenootjes in de lagere school.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13126>

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13865>

105. Kan mijn kind ook vóór de leeftijd van zes jaar in het lager onderwijs instappen?

Ouders kunnen inderdaad beslissen om hun kind een jaar vroeger dan normaal, op vijf jaar dus, in het (gewoon of buitengewoon) lager onderwijs te laten instappen. Ze krijgen hierover vooraf advies van het bevoegde CLB en van de klassenraad. Ook bij ongunstig advies kunnen ouders deze beslissing nemen. In elk geval is het verstandig om kinderen voldoende tijd te gunnen om het leer- en ontwikkelingsproces op een gewone wijze te beleven. Een kind dat vervroegd instapt in het lager onderwijs is onderworpen aan de controle op de leerplicht, ook al is het nog geen zes jaar.

Ook voor de kinderen die vroeger instappen in het gewoon lager onderwijs, geldt de extra toelatingsvoorwaarde.

Een leerling die 5 jaar wordt vóór 1 januari van het lopende schooljaar kan al in het lager onderwijs ingeschreven worden, op voorwaarde dat hij het voorafgaande schooljaar was ingeschreven in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende Nederlandstalige school voor kleuteronderwijs en gedurende die periode ten minste **185 halve dagen** aanwezig is geweest. Als de leerling geen 185 halve dagen aanwezig is geweest, is de afwijkingsmogelijkheid op basis van een taalproef voorzien.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13126>

106. Wanneer stapt een kind over naar het buitengewoon lager onderwijs?

Deze overstap is voorzien op zes jaar. Er is een uitstel van doorstroming mogelijk van maximaal twee jaar. De instap in het buitengewoon lager onderwijs kan dus uitgesteld worden tot de leeftijd van acht jaar.

Als ouder neemt u hierover een beslissing, na kennisneming van en toelichting bij het advies van de klassenraad en van het CLB.

Een jaar vroeger instappen (op vijf jaar dus) is ook mogelijk.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13865>

107. Is overgang van buitengewoon kleuteronderwijs naar gewoon lager onderwijs mogelijk?

Dat is mogelijk. Het moet zelfs zo veel mogelijk kunnen. Als ouder beslist u daar zelf over, uiteraard bij voorkeur in overleg met de school of het CLB.

108. Wat na het basisonderwijs?

Misschien vraagt u zich af hoe het verder gaat met uw kind na het basisonderwijs. Omdat deze gids specifiek op dit onderwijsniveau toegepast is, kunnen we op deze vraag maar heel beknopt ingaan. Meer informatie kunt u krijgen bij het CLB.

Na het beëindigen van het basisonderwijs, meestal op twaalfjarige leeftijd, stapt uw kind over naar een secundaire school.

De leerling die een getuigschrift basisonderwijs behaald heeft, stapt gewoonlijk over naar het eerste leerjaar A van het secundair onderwijs. Een leerling zonder dit getuigschrift gaat gewoonlijk naar het eerste leerjaar B. Onder bepaalde voorwaarden is ook voor die leerling een instap in het leerjaar A mogelijk (bijvoorbeeld na gunstig advies van de toelatingsklassenraad).

109. Kan mijn kind de stap naar het secundair onderwijs uitstellen of vervroegen?

Normaal gezien doorlopen kinderen in het gewoon onderwijs de lagere school in zes jaar. Een kind kan maximaal acht jaar in het lager onderwijs doorbrengen. Voor de toelating tot het achtste jaar is een gunstig advies van de klassenraad en een advies van het CLB vereist. Ouders kunnen nooit verplicht worden om hun kind een achtste jaar in het lager onderwijs te houden.

Het buitengewoon lager onderwijs duurt in principe zeven jaar. Een leerling kan er evenwel maximaal negen jaar in doorbrengen. Voor dertien- en veertienjarige leerlingen nemen de ouders hierover een beslissing, na advies van de klassenraad en het CLB.

Zowel voor het gewoon als voor het buitengewoon onderwijs geldt dat vijftienjarigen geen lager onderwijs meer kunnen volgen.

Een vervroegde overstap (dus vóór de leeftijd van twaalf jaar) naar het secundair onderwijs is mogelijk, bijvoorbeeld voor kinderen die op vijf jaar in het lager onderwijs ingestapt zijn (zie vraag 105) of voor kinderen die het gewoon lager onderwijs versneld doorlopen hebben (zie vraag 19).

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13126>

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13865>

110. Hoelang blijven kinderen in het buitengewoon lager onderwijs?

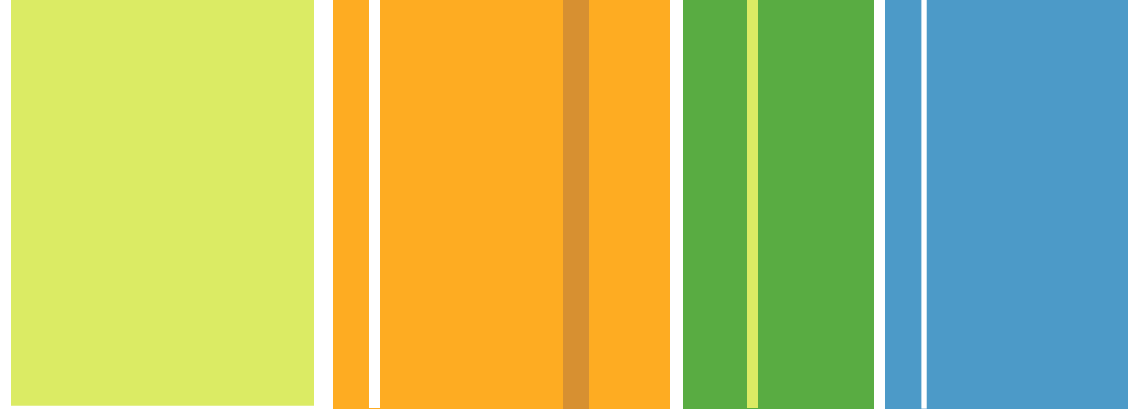
Het buitengewoon lager onderwijs duurt in principe zeven jaar. Voor elk kind dat de leeftijd van dertien bereikt, ongeacht het aantal jaar buitengewoon lager onderwijs dat het al volgde, wordt nagegaan of het zinvol is dit kind nog verder buitengewoon lager onderwijs te laten volgen. Het CLB en de klassenraad geven de ouders hierover advies. De ouders nemen de beslissing. Als het kind veertien jaar wordt, gebeurt dat opnieuw.

Een kind dat vijftien jaar is, kan niet langer in het buitengewoon lager onderwijs blijven.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13865>

VARIA

111. Wie organiseert het onderwijs?

Niet het ‘Ministerie van Onderwijs en Vorming’, zoals veel mensen nog steeds denken! Binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is het beleidsdomein Onderwijs en Vorming verantwoordelijk voor nageoeg alle aspecten van het onderwijsbeleid. Maar dat betekent niet dat dit beleidsdomein, of de Vlaamse minister van Onderwijs, ook scholen opricht.

In België, en dus ook in Vlaanderen, is er vrijheid van onderwijs. Dit principe is in de Belgische grondwet opgenomen. Het betekent dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon scholen mag oprichten en onderwijs mag verstrekken volgens eigen inzichten, zonder enige binding met de overheid.

Centraal in de organisatie van het Vlaamse onderwijs staat dan ook het begrip schoolbestuur (of inrichtende macht). Een schoolbestuur organiseert het onderwijs en is er verantwoordelijk voor.

112. Ben ik verplicht om de schriften en rapporten van mijn kind bij te houden?

Noch de school, noch de ouders hoeven schriften van kinderen uit het lager onderwijs te bewaren.

Er is ook geen regelgeving die oplegt dat rapporten uit het lager onderwijs bewaard moeten worden.

Het getuigschrift basisonderwijs wordt uiteraard het best zorgvuldig bewaard.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13572>

113. Wat met zwemmen?

Sinds 1 september 2000 heeft elke leerling lager onderwijs, zowel in het gewoon als in het buitengewoon onderwijs, recht op één schooljaar gratis zwemmen.

Dit betekent dat het schoolbestuur voor elke leerling gedurende één schooljaar de kosten draagt voor het vervoer naar en van het zwembad en van de toegangsprijs tot het zwembad.

Kunnen zwemmen behoort tot het pakket basisvaardigheden dat haalbaar en wenselijk wordt geacht voor alle kinderen die de basisschool verlaten. Zoals vele andere motorische vaardigheden leren heel wat kinderen al zwemmen buiten schools verband (thuis, vriendenkring, sportclub...). Zwemmen is immers een specifieke vaardigheid die kinderen, net als vele andere motorische vaardigheden (lopen, fietsen, met een bal gooien...) als het ware op een natuurlijke wijze leren, met een gerichte instructie- en oefenperiode. Het is dan ook belangrijk dat de school haar maatschappelijke opdracht vervult en ervoor zorgt dat alle kinderen de kans krijgen om voldoende redzaamheid te ontwikkelen, ook in het water.

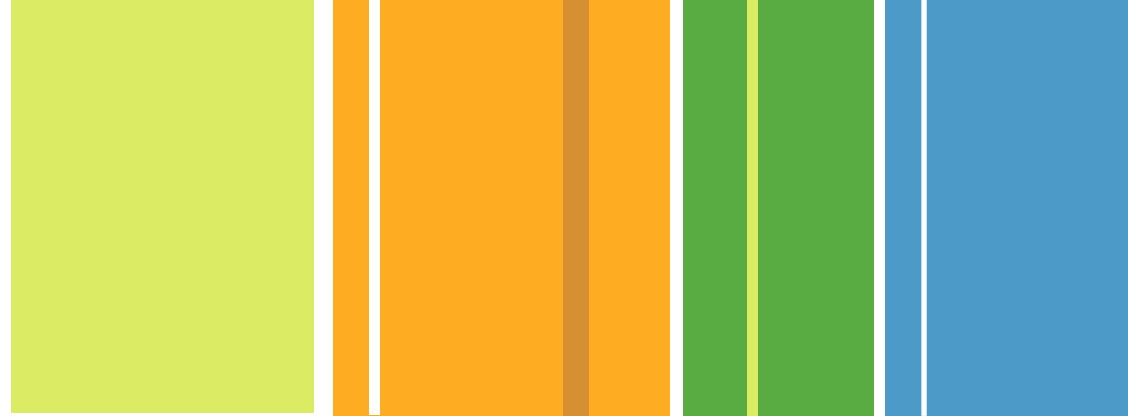
De activiteit zwemmen is zowel in de eindtermen voor het gewoon onderwijs als in de ontwikkelingsdoelen buitengewoon onderwijs (type 2) opgenomen.

Het schoolbestuur beslist met toepassing van de reglementering inzake medezeggenschap over het zwemmen. Dit houdt in dat de directeur met de ouders in de schoolraad het volgende zal bespreken:

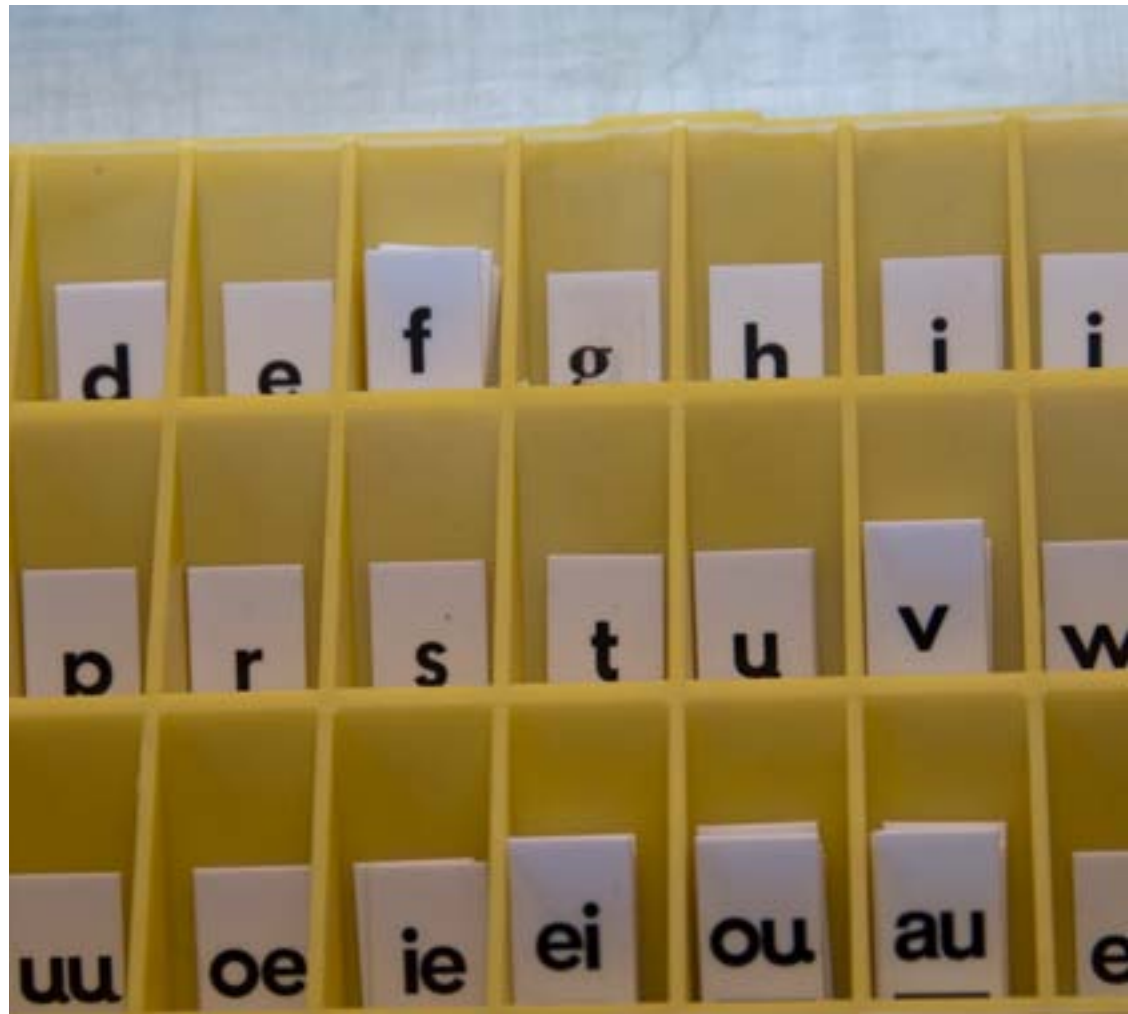
- aan welke leerlingengroep(en) het gratis zwemmen aangeboden wordt;
- of er aan andere leerlingengroepen zwemmen aangeboden wordt en welke bijdrage hiervoor wordt gevraagd aan de ouders.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9317>

WOORDENLIJST

Buitengewoon onderwijs

Buitengewoon onderwijs kan worden gevolgd door kinderen voor wie het gewoon onderwijs niet tegemoet kan komen aan hun behoeften. Zij hebben, tijdelijk of permanent, specifieke hulp nodig. Dit kan zijn door een lichamelijke of mentale handicap, door ernstige gedrags- of emotionele problemen of wegens ernstige leerstoornissen. In het buitengewoon onderwijs krijgen deze kinderen aangepast onderwijs, opvoeding, verzorging en behandeling. Voor elke toelating tot het buitengewoon onderwijs is een inschrijvingsverslag vereist.

Het buitengewoon basisonderwijs, dat het buitengewoon kleuteronderwijs en het buitengewoon lager onderwijs omvat, is ingedeeld in verschillende types. Er zijn acht types. Deze indeling in types gebeurt op basis van de bijzondere opvoedings- en onderwijsbehoeften die een bepaalde groep leerlingen gemeenschappelijk heeft.

- type 1: kinderen met een licht mentale handicap;
- type 2: kinderen met een matige of ernstige mentale handicap;
- type 3: kinderen met ernstige emotionele of gedragsproblemen;
- type 4: kinderen met een fysieke (= lichamelijke) handicap;
- type 5: kinderen die opgenomen zijn in een ziekenhuis of op medische gronden verblijven in een preventorium;
- type 6: kinderen met een visuele handicap (= gezichtsstoornis);
- type 7: kinderen met een auditieve handicap (= gehoorstoornis);
- type 8: kinderen met ernstige leerstoornissen.

Type 1 en type 8 worden niet georganiseerd in het buitengewoon kleuteronderwijs.

Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)

Elke school in Vlaanderen werkt samen met een centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB). Ouders, leraren, directies en ook de kinderen of jongeren zelf kunnen er terecht voor informatie, hulp en begeleiding in volgende domeinen:

- het leren en studeren;
- de onderwijsloopbaan;
- de preventieve gezondheidszorg;
- het psychisch en sociaal functioneren.

In het CLB werkt een team van onder andere artsen, maatschappelijk werkers, pedagogen, psychologen... aan het welbevinden van de kinderen doorheen hun schoolloopbaan. Leerlingen moeten hun kennis en vaardigheden immers in de beste omstandigheden kunnen ontwikkelen.

De CLB-begeleiding werkt vraaggestuurd. Als ouder kunt u er steeds kosteloos een beroep op doen. Vraagt een school zelf om een leerling in het basisonderwijs te begeleiden, dan zal het CLB altijd de toestemming van de ouders vragen. Bij de inschrijving van uw kind moet de school u informeren over het CLB waarmee ze samenwerkt en wat die samenwerking inhoudt.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/CLB>

Het adres van het CLB vindt u in het schoolreglement of via de volgende link: <http://www.ond.vlaanderen.be/CLB/adressen>

Commissie inzake Leerlingenrechten (CLR)

Weigert een school uw kind in te schrijven en bent u het daar niet mee eens, dan kunt u een klacht indienen bij de commissie inzake Leerlingenrechten. Deze commissie werkt onafhankelijk.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/leerlingenrechtencommissie>

Contact:

Commissie inzake Leerlingenrechten - basisonderwijs
t.a.v. Daphne Rombauts
Koning Albert II-laan 15, lokaal 4M02
1210 Brussel,
tel 02 553 99 31
fax 02 553 93 85
commissie.leerlingenrechten@vlaanderen.be

Commissie van advies voor het buitengewoon onderwijs (CABO)

Een commissie van advies voor het buitengewoon onderwijs (CABO) verleent ouders advies over de tijdelijke of permanente vrijstelling van leerplicht en over permanent onderwijs aan huis voor leerlingen met een handicap. Voor deze twee zaken hebben de ouders een positief advies van de CABO nodig.

Als ouders, school en/of CLB geen akkoord kunnen bereiken, kunnen zij ook een beroep doen op de CABO in verband met de overstap van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs en omgekeerd en in verband met de oriëntatie van een leerling binnen het buitengewoon onderwijs naar een meer geschikt niveau of type.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9283>

Er is een CABO in elke provincie. Adressen vindt u op de site van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap:

<http://www.vaph.be/vlafo/view/nl/486802-Commissie+van+Advies+voor+Buitengewoon+Onderwijs.html>

Commissie Zorgvuldig Bestuur (CZB)

U kunt een vraag stellen of klacht indienen bij de commissie Zorgvuldig Bestuur als de school van uw kind zich niet houdt aan de principes van:

- kosteloosheid
- eerlijke concurrentie
- verbod op politieke activiteiten
- handelsactiviteiten
- reclame en sponsoring
- participatie

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/zorgvuldigbestuur>

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13210>

Contact:

Commissie Zorgvuldig Bestuur
t.a.v. Marleen Broucke
Koning Albert II-laan 15, lokaal 1C 24
1210 Brussel
tel 02 553 65 56
zorgvuldigbestuur.onderwijs@vlaanderen.be

Eerste leerjaar B (secundair onderwijs)

Het eerste leerjaar B is bestemd voor jongeren die een leerachterstand hebben opgelopen in het lager onderwijs of minder tot hun recht komen in overwegend theoretisch onderwijs. Dit leerjaar is een brugklas tussen lager en secundair onderwijs. Na het eerste leerjaar B kunnen de leerlingen ofwel naar het beroepsvoorbereidend leerjaar ofwel naar het eerste leerjaar A.

Bij de overstap van basisonderwijs naar secundair onderwijs volgen de meeste leerlingen het eerste leerjaar A. In dit leerjaar volgen de leerlingen alle vakken gemeenschappelijk, welke studierichting ze later ook kiezen. Maar een klein gedeelte van het lessenrooster is opgesplitst in verschillende keuzevakken.

Eindtermen en ontwikkelingsdoelen

Een belangrijke zorg van de overheid is de kwaliteit van het verstrekte onderwijs te garanderen. Om die reden zijn de eindtermen en ontwikkelingsdoelen ingevoerd.

Eindtermen zijn minimumdoelen die de overheid noodzakelijk en bereikbaar acht voor een bepaalde leerlingengroep. Er bestaan zowel leergebiedgebonden eindtermen (bijvoorbeeld voor wiskunde en Nederlands) als leergebiedoverschrijdende eindtermen (bijvoorbeeld ICT, leren leren en sociale vaardigheden).

Voor het kleuteronderwijs en het buitengewoon onderwijs spreekt men niet van eindtermen, maar van ontwikkelingsdoelen. Het zijn vaardigheden die een school bij de leerlingen moet nastreven, maar niet noodzakelijk bereiken.

Het is aan de schoolbesturen om eindtermen en ontwikkelingsdoelen te verwerken in een leerplan, dat ter goedkeuring voorgelegd wordt aan de Vlaamse minister van Onderwijs. Scholen kunnen voor het uitwerken van deze leerplannen ook een beroep doen op een koepelvereniging van het onderwijsnet waartoe ze behoren.

Engagementsverklaring

Een engagementsverklaring is een geheel van wederzijdse afspraken tussen school en ouders.

De school maakt duidelijk welke inspanningen en initiatieven ze neemt om de dialoog met ouders vlot te laten verlopen enerzijds, en ouders engageren zich tot betrokkenheid anderzijds.

De wederzijdsheid, de wisselwerking tussen school en ouders is in de engagementsverklaring dus een zeer belangrijk element.

De doelstelling van de engagementsverklaring is de ouderbetrokkenheid bij het schoolgebeuren te vergroten, zodat de leerkansen van de kinderen vergroten.

Er moet een engagementsverklaring bestaan rond vier thema's:

- Engagement in verband met oudercontact;
- Engagement inzake voldoende aanwezigheid;
- Engagement in verband met deelnemen aan alle vormen van individuele begeleiding;
- Een positief engagement ten opzichte van de onderwijstaal van de school.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=14084>

<http://www.ond.vlaanderen.be/basisonderwijs/ouders/engagementsverklaring>

Examencommissie

Kinderen die niet naar een (erkende) school geweest zijn, zelfs volwassenen, kunnen eventueel het getuigschrift basisonderwijs verkrijgen via een examencommissie. In elke provincie is een officiële school en een vrije school aangeduid die kan dienen als examencommissie. De adressen kunt u vinden via de volgende website:

<http://www.ond.vlaanderen.be/basisonderwijs/examencommissie>

Ze worden ook jaarlijks gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en via een advertentie in de Vlaamse kranten.

De leeftijdsvoorwaarde voor deelname aan deze examencommissie is bepaald op negen jaar. De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs kan op deze leeftijdsvoorwaarde wel een afwijking verlenen.

Informatiepunt voor Ouders en Leerlingen

Om ouders en leerlingen zo optimaal mogelijk te adviseren op vlak van hun rechten en plichten op school, heeft het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) binnen het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming twee informatiepunten opgericht:

Het 'Informatiepunt voor Ouders en Leerlingen in het Basisonderwijs' en het 'Informatiepunt voor Ouders en Leerlingen in het Secundair Onderwijs'.

De informatiepunten lichten ouders en leerlingen in over wat kan en niet kan op school:

De informatiepunten verzorgen de uitgave van een Gids voor ouders met kinderen in het basisonderwijs en van een Gids voor leerlingen in het secundair onderwijs. Deze brochures gaan eerst in op een aantal algemene rechten, die op alle leerlingen van toepassing zijn, en daarna op enkele specifieke situaties waarin leerlingen zich kunnen bevinden. Ouders en leerlingen vinden er ook informatie over hoe zij een actievere rol kunnen spelen op school.

De informatiepunten beantwoorden ook telefonisch en schriftelijk vragen over rechten en plichten van leerlingen in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs en van hun ouders.

Klassenraad

De klassenraad is het team van personeelsleden dat onder leiding van de directeur of zijn afgevaardigde samen de verantwoordelijkheid draagt voor de begeleiding van en het onderwijs aan een bepaalde leerlingengroep of individuele leerling.

Klasleerkracht

De klasleerkracht is een leerkracht die lesgeeft aan een klas of leeftijdsgroep en die bovendien de leerlingen van die klas of groep begeleidt. De klasleerkracht helpt bijvoorbeeld als er met de klas een middagactiviteit wordt georganiseerd of u kunt hem/haar uitleg vragen over het schoolreglement of over het rapport. De klasleerkracht contro-

leert de aanwezigheden van de kinderen, maar zoekt ook mee naar een oplossing als uw kind leerproblemen heeft.

Leerplicht

In Vlaanderen bestaat leerplicht voor alle zes- tot achttienjarigen. Er is echter geen schoolplicht. Een kind hoeft dus niet noodzakelijk naar school te gaan om te leren. Huisonderwijs is ook mogelijk.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/leerplicht>

Lokale overlegplatforms (LOP's)

Over heel Vlaanderen zijn er lokale overlegplatforms of LOP's actief, zowel in het basis- als het secundair onderwijs.

Het LOP is een vergadering van directies van scholen en CLB's, schoolpersoneel, ouders én leerlingen, lokale partners, organisaties van allochtonen en armen, integratiecentra, onthaalbureaus voor nieuwkomers en schoolopbouwwerk. Ze werken allemaal samen om de scholieren in hun stad of gemeente gelijke onderwijskansen te bieden. Het LOP geeft advies, steunt bij het inschrijvingsrecht en bemiddelt bij weigeringen.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/GOK/lop>

Minister van Onderwijs

Binnen de Vlaamse regering is de minister van Onderwijs verantwoordelijk voor bijna alle aspecten van het onderwijsbeleid, van kleuteronderwijs tot en met hoger onderwijs. Alleen de pensioenen van het onderwijspersoneel, het vastleggen van de leerplicht en het bepalen van de minimumvoorwaarden voor het behalen van een diploma behoren tot de federale Belgische bevoegdheden.

De minister staat ook aan het hoofd van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. Een paar taken van het ministerie zijn: de lonen betalen van het onderwijspersoneel, informatie geven over de schoolwetgeving aan ouders en leerlingen, eindtermen opstellen en scholen controleren...

Onderwijsinspectie

Elke school krijgt vroeg of laat bezoek van de onderwijsinspectie. De inspectie beoordeelt, in opdracht van de overheid, de kwaliteit van het onderwijs. Een team van inspecteurs strijkt neer in de school om te kijken hoe het eraan toegaat. Nadien schrijft de inspectie een doorlichtingsverslag.

Iedereen kan de verslagen inkijken op

<http://www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen>

Onderwijskoepels

De scholen kunnen zich verenigen in koepelorganisaties.

Het GO! is de naam van het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV) verdedigt en begeleidt de scholen van de provincies.

Het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap vzw (OVSG) doet dat voor de stedelijke en gemeentelijke scholen.

De grootste organisatie van het vrij gesubsidieerd onderwijs is het VSKO of het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs. De katholieke scholen zijn aangesloten bij het VSKO.

Het OKO is het overlegplatform van de kleinere koepels van het vrij gesubsidieerd onderwijs.

De adressen kunt u vinden via: <http://www.ond.vlaanderen.be/sites/netten-organisaties.htm>

Onderwijsnetten

In Vlaanderen zijn er drie grote onderwijsnetten.

- Het gemeenschapsonderwijs (GO!) wordt georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap.
- De scholen van de steden, gemeenten en provincies zijn verzameld in het officieel gesubsidieerd onderwijs.
- Het vrij gesubsidieerd onderwijs is het derde net. De meeste scholen van dit net zijn katholieke scholen of scholen die een andere erkende godsdienst aanbieden. Er zijn echter ook nog scholen die niet aan een godsdienst gebonden zijn, maar wel een specifieke pedagogische methode toepassen, zoals de freinetscholen en de steinerscholen.

Het gemeenschapsonderwijs en het officieel gesubsidieerd onderwijs samen vormen het officieel onderwijs.

Onderwijsstructuur

Het Vlaamse onderwijs is ingedeeld in niveaus: het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het hoger onderwijs. Naast deze drie traditionele onderwijsniveaus is er ook nog de permanente vorming. Die richt zich, met uitzondering van het deeltijds kunstonderwijs, hoofdzakelijk tot volwassenen.

Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN)

Onthaalonderwijs is onderwijs dat de taalvaardigheid Nederlands én de sociale integratie van de anderstalige nieuwkomer bevordert.

Het onthaalonderwijs heeft tot doel de anderstalige nieuwkomer voor te bereiden op instromen in het gewoon onderwijs en de doorstroming te bevorderen in de reguliere klaspraktijk en de verdere schoolloopbaan. Het onthaalonderwijs moet de anderstalige nieuwkomer in staat stellen op een efficiënte manier te functioneren in de klas, in overeenstemming met zijn leeftijd, als lerend individu en als lid van de klas-/schoolgemeenschap.

Het onthaalonderwijs ontwikkelt bij de anderstalige nieuwkomer de nodige taal- en andere vaardigheden om de leerboodschappen, die in de toekomstige klas zullen worden verstuurd, te kunnen begrijpen en om deel te kunnen nemen aan het sociale verkeer dat in de klas en op school plaatsgrijpt. Deze vaardigheden moeten de anderstalige nieuwkomers in staat stellen zich te integreren in onze samenleving.

Het onthaalonderwijs, zowel het onthaaljaar als het vervolgjaar, maakt werk van actieve integratie van de anderstalige nieuwkomer in het schoolleven. Daarbij krijgt de relatie van de anderstalige nieuwkomer met de klastitularis en de leeftijdgenoten de nodige aandacht. Leren omgaan met sociale en culturele verscheidenheid is hierin van groot belang.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13800>

Oudercontact

Tijdens het oudercontact spreken ouders en leraren met elkaar over de leerling/zoon of dochter. Kan hij/zij volgen in de klas? Gaat hij/zij graag naar school? Enzovoort. Zo verbetert het onderling contact en kunnen ouders en leraren eventuele moeilijkheden samen bespreken.

In de meeste scholen vindt het oudercontact een vijftal keer per jaar plaats, 's avonds in de school.

In het schoolreglement vindt u de afspraken terug over oudercontact.

Pedagogisch project

Het pedagogisch project van de school is de levensbeschouwelijke of filosofische basis van waaruit het onderwijs wordt gegeven. Elke school kiest zelf haar pedagogisch project. Alleen is het gemeenschapsonderwijs verplicht neutraal qua levensbeschouwing. Het gesubsidieerd officieel onderwijs moet openstaan voor alle levensbeschouwingen.

Privéscholen

Een klein aantal scholen in Vlaanderen is niet erkend door de overheid, de zogenaamde privéscholen. Zij worden niet gefinancierd of gesubsidieerd door de overheid en kunnen geen erkend studiebewijs afleveren.

Als uw kind in een privéschool les volgt, kan het getuigschrift basisonderwijs behaald worden via de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap.

Schoolbestuur

Het schoolbestuur werd vroeger ook wel inrichtende macht genoemd. Het is een beetje te vergelijken met een raad van bestuur in een bedrijf. De leden van het schoolbestuur zijn verantwoordelijk om de school goed te laten functioneren. Schoolbesturen beschikken over een ruime zelfstandigheid of autonomie. Ze kunnen over heel wat schoolaangelegenheden zelf beslissen. Ze kiezen bijvoorbeeld totaal vrij de onderwijsmethode, de leerplannen, de lesroosters, de organisatie van speeltijden en het pedagogisch project van de school.

Schoolbesturen die geld willen krijgen van de overheid moeten zich wel aan een aantal bepalingen houden. Zo moeten scholen voldoende uitgerust zijn en genoeg materiaal hebben om de lessen te ondersteunen (bijvoorbeeld boeken, knutselmateriaal...). De gebouwen moeten ook bewoonbaar, veilig en hygiënisch zijn. Op dat alles kijkt de onderwijsinspectie van de Vlaamse overheid nauwlettend toe.

Schoolraad

Ouders en (eventueel) leerlingen kunnen vertegenwoordigers kiezen in de schoolraad. Daar zitten ouders en leerlingen aan tafel met de directie en vertegenwoordigers van de leraren en de lokale gemeenschap. De schoolraad vraagt aan de directie en het schoolbestuur uitleg over allerlei kwesties: het budget, de schoolkosten...

De raad kan ook advies verlenen over heel uiteenlopende zaken: het schoolreglement, het studietoelaanbod, uitstappen, verbouwingen op school, de begeleiding en evaluatie van leerlingen...

Schoolreglement

Het schoolreglement omschrijft de wederzijdse rechten en plichten van de leerlingen, de ouders en de school.

Voor het kleuteronderwijs moet het schoolreglement ten minste de volgende elementen bevatten:

- de wijze waarop de school omgaat met sponsoring en reclame (zie vraag 31);
- de geldelijke bijdragen die aan de ouders gevraagd kunnen worden en de afwijkingen die daarop gegeven kunnen worden (zie thema ‘schoolkosten’);
- de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal;
- de afspraken inzake het rookverbod;
- de afspraken in verband met onderwijs aan huis (zie vraag 48).

Ook het schoolreglement voor het lager onderwijs moet deze elementen bevatten. Daarnaast bevat het reglement er ten minste ook:

- het orde- en tuchtreglement van de leerlingen (wat mag, wat mag niet, hoe straft de school), met inbegrip van de interne beroepsmogelijkheden (hoe kunnen ouders reageren als ze niet akkoord gaan) (zie ook vraag 99);
- hoe kent de school het getuigschrift basisonderwijs toe en hoe kunt u als ouder beroep indienen tegen een beslissing van de klassenraad daaromtrent (zie ook thema ‘getuigschrift’);
- wat moet u doen bij te laat komen en afwezigheden van uw kind op school (zie ook thema ‘afwezigheden’);
- welke afspraken zijn er over huiswerk, agenda’s en rapporten;
- de manier waarop de leerlingenraad wordt samengesteld (zie vraag 44).

Bij elke wijziging van het schoolreglement moet de school het opnieuw ter ondertekening aan de ouders voorleggen. Als ouder heeft u recht op een exemplaar van het schoolreglement. Zo kunt u het thuis ter inzage houden en bent u goed geïnformeerd over de spelregels op de school van uw kind.

Structuur van het basisonderwijs

Het basisonderwijs omvat het kleuteronderwijs en het lager onderwijs. In een basisschool wordt kleuter- én lager onderwijs gegeven, in een kleuterschool alleen kleuteronderwijs, in een lagere school alleen lager onderwijs.

Op het niveau van het basis- en het secundair onderwijs is er gewoon en buitengewoon onderwijs.

Het geïntegreerd onderwijs is dan weer een samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs. Dit onderwijs is bedoeld om kinderen met een handicap of leer- en opvoedingsmoeilijkheden de lessen of activiteiten te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs, met hulp vanuit het buitengewoon onderwijs. Dit kan tijdelijk of permanent zijn. Het kan gaan om een gedeelte van de lessen of om alle lessen.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9308>

Tuchtregeling

Elke school heeft een tuchtregeling. Daarin staat welke procedure en welke regels de school volgt wanneer ze uw kind een sanctie wil opleggen, zoals bijvoorbeeld een schorsing, of een uitsluiting. De tuchtregeling staat in het schoolreglement.

Meer informatie?

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9314>

Zorgvuldig bestuur

Scholen moeten zich in hun dagdagelijkse werking aan bepaalde principes houden, zoals:

- geen oneerlijke concurrentie voeren. Een school mag wel objectieve informatie geven over het eigen opvoedings- en onderwijsaanbod, maar een andere school in een slecht daglicht plaatsen of aanvallen mag zeker niet;
- geen politieke propaganda (door de school zelf of door andere instanties) in de school voeren;
- het naleven van bepaalde principes inzake handelsactiviteiten;
- het naleven van bepaalde principes inzake ‘mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen’. Het gaat hier om sponsoring en reclame. Meer hierover in het thema ‘handelsactiviteiten en sponsoring’.

COLOFON

Eindredactie

Ingrid Hugelier - AgODi, Scholen Basisonderwijs en CLB

Coördinatie

Goedele De Cock - AgODi, stafdienst

Verantwoordelijke uitgever

Guy Janssens

Administrateur-generaal

Agentschap voor onderwijsdiensten (AgODi)

Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

Fotografie

Nele Appelmans, Magalie Soenen en Kim Baele

met dank aan de gemeentelijke basisschool Asse-Krokegem, vrije basisschool Sint-Gorik Haaltert, Oogappel Aalst, stedelijke kleuterschool De Vlinder Nieuwerkerken, de Basisschool Faluintjes Moorsel, de regenboog Koekelare en Don Bosco Haacht

Lay-out

Kim Baele

Druk

Digitale drukkerij - Ministerie van Onderwijs en Vorming,
Management Ondersteunende Diensten

Depotnummer

D/2013/3241/006

Vlaamse overheid

